

[Γ.Α.ΦCD 14- Φάκελος 2]

N 667-9

Ο φάκελος με τον κωδικό N 667-9 περιέχει στρατιωτική έκθεση 111 σελίδων συνολικά.

Σελίδες 1-111 (περίληψη-μετάφραση)

Το πρώτο χωρίο με τον τίτλο «Η εκτίμηση της Μάχης της Κρήτης» αφορά μ.α. στα προτεινόμενα από τον αντιπτέραρχο Student μέτρα, κατόπιν επιστροφής αυτού στη Γερμανία από Κρήτη, ως προς τη βελτίωση της μαχητικότητας του σώματος Αλεξιπτωτιστών και των προϋποθέσεων επέμβασης αυτού, όπως: η ελαχιστοποίηση της πιθανότητας λανθασμένου χώρου ρίψης, η δυνατότητα πτήσης των ανεμοπτέρων κατά τη διάρκεια της νύχτας και η πτώση με αλεξίπτωτο στο σκοτάδι, η βελτίωση μοντέλου ανεμόπτερου καθιστώντας το ικανό για την πραγματοποίηση κάθετης πτήσης και ο εξοπλισμός του με σειρήνες εφόδου, τις ονομαζόμενες «Σάλπιγγες της Ιερικούς», η κατασκευή μοντέλου κατάλληλου προς μεταφορά βαρέων όπλων και τεθωρακισμένων οχημάτων, η αντικατάσταση του πιστολιού -ως μοναδικό λαμβανόμενο όπλο κατά τη ρίψη των Αλεξιπτωτιστών, προκαλώντας μεγάλες απώλειες μεταξύ αυτών κατά την αναζήτηση κατόπιν προσεδάφισης και αναζήτησης των δοχείων οπλισμού, καθιστώντας τους ευάλωτους στη μάχη (ως προς τη λύση του συγκεκριμένου προβλήματος η εκπαίδευση στη Γερμανία στη βελτίωση της τεχνικής ρίψης στο πεδίο μάχης με τη μεταφορά τυφεκίου ή οπλοπολυβόλου ανά χείρας και η απαίτηση αντικατάστασης του συγκεκριμένου τύπου τυφεκίου από ένα πιο σύγχρονο, προσαρμοζόμενο στις συνθήκες μάχης).

Αναφέρεται κατόπιν η βελτίωση της σίτισης προσαρμοζόμενη στις αντίστοιχες κλιματικές συνθήκες και της κατάστασης καθοδήγησης του κυρίου όγκου των μεταγωγικών αεροσκαφών στους χώρους ρίψης (πρόληψη μη πλήρους διακοπής των διαβιβάσεων σε περίπτωση απώλειας ασύρματων όπως συνέβη στην περιοχή του Ρεθύμνου, εκ τούτου η χρήση σκούρου χρώματος λωρίδων πανιών και η αναγραφή των στοιχείων με άσπρα γράμματα πάνω σε αυτά δίδοντας τις ανάλογες πληροφορίες στους Γερμανούς πιλότους), η πρόθεση παραμονής της 5ης Ορεινής Μεραρχίας, στην Κρήτη έως την άφιξη στρατιωτικών μονάδων στο νησί ως μόνιμα εκεί στρατεύματα κατοχής και η κατόπιν μετακίνηση ενός συντάγματος στο Ανατολικό Μέτωπο (με τη διαταγή αυτή εγκαινιάστηκε μια νέα περίοδος στα καθήκοντα του σώματος Αλεξιπτωτιστών ως δύναμη χερσαίων επεμβάσεων).

Το δεύτερο χωρίο με τον τίτλο «Επέμβαση του σώματος Αλεξιπτωτιστών στις χερσαίες μάχες στη Ρωσία και Αφρική» αφορά μ.α. στη μετακίνηση του 1ου Συντάγματος Αλεξιπτωτιστών στη Ρωσία (καταγράφονται ανθρώπινες απώλειες και η δυσарέσκεια λόγω υπαγωγής αυτού σε άλλη διοίκηση), στη δραστηριοποίηση στη Βόρεια Αφρική ενός τάγματος Αλεξιπτωτιστών, στην αποχώρηση όλων των μονάδων Αλεξιπτωτιστών από το Ανατολικό Μέτωπο και στην υπαγωγή αυτών στο 11ο Αεροπορικό Σώμα, στη μετακίνηση της 7ης Αερομεταφερόμενης Μεραρχίας ως εφεδρεία στη Νορμανδία, στην ενίσχυση του σώματος Αλεξιπτωτιστών με άλλα στρατιωτικά τμήματα συμπληρώνοντας έτσι τις μεγάλες του απώλειες στην Κρήτη και Ρωσία, στην ένταξη νέων σε ηλικία εκπαιδευμένων εθελοντών στον γερμανικό στρατό καλύπτοντας τα κενά και αυξάνοντας τη συνολική δύναμη, στη βελτίωση της εκπαίδευσης των Αλεξιπτωτιστών έχοντας καλύτερο στρατιωτικό εξοπλισμό.

Στο χωρίο με τον τίτλο «η σχεδιαζόμενη για το έτος 1942 επίθεση εναντίον της Μάλτας» καταγράφεται μ.α. η σύσκεψη του αντιπτέραρχου Student με τον στρατάρχη Kesselring και τον στρατηγό Ramcke στη Ρώμη αναφορικά με τη συνεργασία του γερμανικού με τον ιταλικό στρατό, η έναρξη από κοινού στρατιωτικών προετοιμασιών λόγω των στρατιωτικών εξελίξεων στον χώρο της Μεσογείου (μετακίνηση του κύριου όγκου του 10ου Αεροπορικού Σώματος στον χώρο της Ανατολικής Μεσογείου, η εκμετάλλευση από τους Βρετανούς του κενού στη Δυτική Μεσόγειο μεταφέροντας ναυτικές δυνάμεις στη Μάλτα και σχηματίζοντας εκεί μια ισχυρή αεροπορική βάση, δημιουργώντας έτσι προβλήματα στις γερμανικές-ιταλικές μεταφορές στρατευμάτων προς Βόρεια Αφρική), η πρόταση του Kesselring, βρίσκοντας σύμφωνο τον Ρόμελ και Cavallero, περί κατάληψης της Μάλτας (παρά των αρχικών ενδοιασμών από πλευράς Goering και Χίτλερ), η άφιξη και δραστηριοποίηση γερμανικών υποβρυχίων στη θαλάσσια περιοχή της Μεσογείου και αεροπορικών μονάδων (από το Ανατολικό Μέτωπο) στην Ιταλία (καταγράφεται βελτίωση της κατάστασης μεταφορών προς Βόρεια Αφρική), η από κοινού απόφαση του Χίτλερ και Μουσολίνι περί κατάκτησης της Μάλτας και ο σχεδιασμός της επιχείρησης αυτής -με τον κωδικό όνομα «Herkules»- από τον αντιπτέραρχο Student (καταγράφονται οι από κοινού μεγάλης κλίμακας πρώτες αεροπορικές επιθέσεις εναντίον της Μάλτας έχοντας ως αποτέλεσμα την εκδίωξη του Βρετανικού Βασιλικού Στόλου από τον θαλάσσιο χώρο της Κεντρικής Μεσογείου και την εγκατάλειψη της Μάλτας από τον 10ο Βρετανικό Στολίσκο Υποβρυχίων), η θέση του Τσόρτσιλ περί διατήρησης της Μάλτας υπό βρετανική κυριαρχία λόγω της μεγάλης στρατηγικής της σημασίας στο θαλάσσιο χώρο της Μεσογείου, η διαφωνία του Χίτλερ με τον αντιπτέραρχο Student στο ζήτημα της Μάλτας και η οριστική απόφαση αυτού προς αναβολή της επιχείρησης (καταγράφονται οι λόγοι) και ουσιαστικά της ακύρωσης του σχεδίου κυρίευσης του νησιού (καταγράφονται οι λόγοι της λανθασμένης -σχετικά με την έκβαση του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου- από πολλούς στρατιωτικούς αναλυτές απόφασης του Χίτλερ).

Το χωρίο με τον τίτλο «Η Ταξιαρχία Ramcke στην Αφρική» αφορά μ.α. στην προέλαση του Ρόμελ στη Βόρεια Αφρική (κατάληψη του Τομπρούκ και Μάρσα Ματρούχ, άφιξη αυτού στο Ελ Αλαμείν) καταγράφοντας την εξουθένωση των μονάδων και την ανάγκη ενίσχυσης αυτών για τη συνέχιση της προέλασης (αναφέρεται η αδυναμία αποστολής στρατευμάτων λόγω της επίθεσης στη Νότια Ρωσία και της δέσμευσης μεγάλου αριθμού δυνάμεων στα παράλια του Ατλαντικού λόγω ενδεχόμενης βρετανικής απόβασης), στην εκ τούτου διαταγή προς Student περί άμεσου σχηματισμού μεικτού κλιμακίου με δύναμη μιας Ταξιαρχίας (διοικητής ο υποστράτηγος Ramcke) και μεταφορά αυτής στη Βόρεια Αφρική μέσω Κρήτης, στη διεξαγωγή μαχών σε ακάλυπτους χώρους, υπό υψηλές θερμοκρασίες εναντίον ενός εξοικειωμένου με τον πόλεμο στην έρημο αντίπαλου, στην αποτυχία της προέλασης των τεθωρακισμένων του Ρόμελ προς Κάιρο, Αλεξάνδρεια και Διώρυγα του Σουέζ, στην πραγματοποίηση σφοδρών βρετανικών επιθέσεων υπό την υποστήριξη του Πυροβολικού και της Αεροπορίας με κέντρο βάρους το Βόρειο Μέτωπο, στην επιδείνωση της συνολικής κατάστασης των γερμανικών και ιταλικών μονάδων της Στρατιάς Αφρικής και στη διαταγή υποχώρησης μεγάλων τμημάτων του γερμανικού στρατού προς αποφυγή μιας πλήρους εξολόθρευσης αυτών, στη διαταγή προς την Ταξιαρχία Ramcke υποχώρησης προς δυτική και νότια κατεύθυνση (καταγράφονται αντίξοες συνθήκες και ελλείψεις σε πυρομαχικά Πυροβολικού και τεθωρακισμένων, σε βενζίνη και νερό και μάχες με βρετανικές στρατιωτικές δυνάμεις), στη σύγκρουση του Τάγματος Burkhardt με βρετανικές μονάδες τεθωρακισμένων (καταγράφεται η αιχμαλωσία του ιδίου και του μεγαλύτερου τμήματος του τάγματος αυτού), στην

επικράτηση των βρετανικών στρατευμάτων κατόπιν σφοδρών μαχών με γερμανικά στρατεύματα.

Το χωρίο με τον τίτλο «σχεδιάζεται επιχείρηση αεραπόβασης εναντίον της νοτιοδυτικής περιφέρειας του Καυκάσου» αφορά μ.α. στην πρόθεση της Ανώτατης Διοίκησης Γερμανικού Στρατού, τον Σεπτέμβριο 1942, περί περικύκλωσης του Καυκάσου μέσω μιας εκ Νότου αεραποβατικής επιχείρησης και πραγματοποίησης μιας ταυτόχρονης επίθεσης από Νότο και Βορρά για την κατόπιν κατοχή ολόκληρης της περιοχής μεταξύ Κασπίας και Μαύρης Θάλασσας, στην άμεση μετακίνηση της 7ης Αερομεταφερόμενης Μεραρχίας από Νορμανδία στη Γερμανία και στην προετοιμασία αυτής της σημαντικής για τον γερμανικό στρατό επιχείρησης.

Το χωρίο με τον τίτλο «οι αερομεταφερόμενες μονάδες του αντιπάλου μας» αφορά μ.α. στη δημιουργία ενός βρετανικού τάγματος αλεξιπτωτιστών με την ονομασία «11 Special Air Service Battalion» με βάση το Μάντσεστερ, μιας μονάδας αλεξιπτωτιστών το 1940 στη Τζόρτζια των Η.Π.Α και στη χρήση ανεμοπλάνων κατά το πρότυπο των γερμανικών.

Το χωρίο με τον τίτλο «συμμαχικές αεραποβατικές επιχειρήσεις» αφορά μ.α. στην αστραπιαία, επιτυχημένη επίθεση, τέλη Φεβρουαρίου 1942, ενός βρετανικού λόχου αλεξιπτωτιστών εναντίον ενός σημαντικού για τους Βρετανούς επιστήμονες γερμανικού ραντάρ εντοπισμού αεροσκαφών και πλοίων στα γαλλικά παράλια βορείως της Le Havre, στη μεταφορά με βάρκες στα αγγλικά παράλια κατόπιν αποσυναρμολόγησης αυτού (αναφέρονται οι συνέπειες για τη γερμανική πλευρά αναφορικά με την υπεράσπιση από αέρα και θάλασσα), στη ρίψη μονάδων Βρετανών Αλεξιπτωτιστών στο γαλλικό αεροδρόμιο Bone, στη Βόρεια Αφρική και νοτίως της Τύνιδος και στην αμερικανική απόβαση στη Σικελία.

Το χωρίο με τον τίτλο «το μυστικό των ρωσικών αερομεταφερόμενων μονάδων» αφορά μ.α. στην ετοιμότητα, το έτος 1941, τουλάχιστον 10 αερομεταφερόμενων ταξιαρχιών του Κόκκινου Στρατού (αναφέρεται η ρίψη με αλεξιπτωτο ως διαδεδομένο άθλημα στην επικράτεια της Σοβιετικής Ένωσης έχοντας ως αποτέλεσμα την ύπαρξη ενός εκατομμυρίου περίπου καλά εκπαιδευμένων αλεξιπτωτιστών), στη ρίψη πολλών Ρώσων πρακτόρων κατά τη διάρκεια του Β'. Π. Π.

Το χωρίο με τον τίτλο «Γερμανοί Αλεξιπτωτιστές στο Προγεφύρωμα της Τύνιδας» αφορά μ.α. στην κατάρρευση του μετώπου του Ελ Αλαμείν προκαλώντας μεγάλη ανησυχία στην Ανώτατη Γερμανική Στρατιωτική Διοίκηση (αναφέρεται η ανάγκη άμεσης ενίσχυσης του Σώματος Αφρικής), στη μεγάλης κλίμακας συγκέντρωση πολεμικών και εμπορικών αμερικανικών και βρετανικών πλοίων στη βρετανική βάση στο Γιβραλτάρ, στην έναρξη, στις 8.11.1942, των αγγλοαμερικανικών αποβάσεων στην Αλγερία και γαλλικό Μαρόκο, στην κατοχή από τα γερμανικά στρατεύματα του αεροδρομίου πλησίον της Τύνιδας και La Marsa, στην άφιξη γερμανικών στρατευμάτων στη Τύνιδα και Μπιζέρτα, στη μη προέλαση των γερμανικών μονάδων στα σύνορα της Τυνησίας-Αλγερίας λόγω τη μη σύμφωνης γνώμης του υπερέχοντος σε δύναμη και οπλισμό γαλλικού στρατού (αποχώρηση αυτών προς δυσμάς και διεξαγωγή σφοδρών μαχών), στη ρίψη Βρετανών αλεξιπτωτιστών, στις 27 και 29.11.1942, στα μετόπισθεν του γερμανικού μετώπου χωρίς την αναμενόμενη επιτυχία, στην ενίσχυση των βρετανικών στρατευμάτων στην Τυνησία με προσωπικό και στρατιωτικό υλικό και στην κόπωση παρά κάποιων επιτυχιών των γερμανοιταλικών δυνάμεων του προγεφυρώματος

της Τυνησίας έχοντας ως αποτέλεσμα την έπειτα κατάρρευσή του και την αιχμαλωσία πολλών Γερμανών και Ιταλών στρατιωτών.

Το χωρίο με τον τίτλο «Η 7η Αερομεταφερόμενη Μεραρχία επεμβαίνει για δεύτερη φορά στη Ρωσία» αφορά μ.α. στη μετακίνηση της 7ης Αερομεταφερόμενης Μεραρχίας, τον Οκτώβριο 1942, προς Ανατολικό Μέτωπο, στην αποστολή αναγνωριστικών μονάδων αλεξιπτωτιστών μέσω άσχημων καιρικών συνθηκών και αντίξοων συνθηκών στις ρωσικές περιοχές, στις εχθροπραξίες μεταξύ ρωσικών και γερμανικών στρατιωτικών δυνάμεων, στην κατάληψη εδαφών από τα γερμανικά στρατεύματα και στη μετακίνηση κατόπιν της 7ης Αερομεταφερόμενης Μεραρχίας στη Γαλλία.

Το χωρίο με τον τίτλο «Το 11ο Αεροπορικό Σώμα συγκεντρώνεται στη βορειοδυτική Γαλλία» αφορά μ.α. στην παράταξη, παρά των πολλών αντιξοοτήτων, από τον αντιπτέραρχο Student μιας μεραρχίας Αλεξιπτωτιστών τον Ιανουάριο 1943 (2η Μεραρχία Αλεξιπτωτιστών με διοικητή τον Ramcke), τη μετονομασία της 7ης Αερομεταφερόμενης Μεραρχίας κατόπιν επιστροφής αυτής από τη Ρωσία σε «1η Μεραρχία Αλεξιπτωτιστών» και στη μετακίνηση του 11ου Αεροπορικού Σώματος (χαρακτηριζόμενο ως το πιο ισχυρό και ευέλικτο της Γερμανικής Πολεμικής Αεροπορίας) με τις δύο αυτές μεραρχίες στη Γαλλία (καταγράφονται χώροι παραμονής, αριθμός αεροσκαφών και ανδρών).

Το χωρίο με τον τίτλο «Η Μάχη στη Σικελία» αφορά μ.α. στην αγγλοαμερικανική απόβαση (χαρακτηριζόμενη από μεγάλα κενά και ελλείψεις παρά την επέμβαση μεγάλου αριθμού αλεξιπτωτιστών και πολλών ανεμοπτερόων) στις 9.7.1943 στη Σικελία, στην εκεί μετακίνηση της 1ης Μεραρχίας Αλεξιπτωτιστών λαμβάνοντας μέρος σε σκληρές μάχες (καταγράφονται πολλές απώλειες παρά την σθεναρή στάση αυτών), στην κατάκτηση της νήσου από τις αγγλοαμερικανικές δυνάμεις.

(μετάφραση) Η μάχη της Ρώμης το έτος 1943.

Η εντολή του Χίτλερ.

Το βράδυ της 25ης Ιουλίου 1943 μετάδωσε το γερμανικό ραδιόφωνο την είδηση ότι ο Μουσολίνι είχε πριν λίγες ώρες ανατραπεί και αιχμαλωτιστεί. Ιταλός πρωθυπουργός είναι τώρα ο στρατάρχης Badoglio.

Το απόγευμα της 26ης Ιουλίου δέχτηκε ο αντιπτέραρχος Student αιφνιδιαστικό τηλεφώνημα στη Νιμ ότι έπρεπε να μεταβεί άμεσα στο αρχηγείο του Χίτλερ. Ο Χίτλερ ήθελε να μιλήσει μαζί του όσο το δυνατό συντομότερα. Ήταν πάρα πολύ επείγον. Έπρεπε να αναχωρήσει αμέσως. Ο αντιπτέραρχος Student αναχώρησε με το διατιθέμενο σε αυτόν γρήγορο πολιτικό αεροσκάφος σχεδόν μια ώρα αργότερα. Κατά τη διάρκεια της πεντάωρης πτήσης βασάνιζε το μυαλό του, ποιος θα μπορούσε να είναι ο λόγος αυτής της απρόσμενης και αινιγματικής τηλεφωνικής διαταγής. Ήταν ήδη νύχτα όταν προσγειώθηκε ο αντιπτέραρχος Student στο Rastenburg. Οδηγήθηκε αμέσως στον Χίτλερ.

Ο Χίτλερ υποδέχθηκε τον αντιπτέραρχο Student μόνος στο δωμάτιο των συσκέψεων. Ήταν ένας λιτός πρωσικού στιλ διαμορφωμένος χώρος. Σχεδόν ένα χρόνο μετά εκδηλώθηκε στην ίδια αίθουσα η επίθεση εναντίον του Χίτλερ.

«Έχω επιλέξει εσάς και τους αλεξιπτωτιστές σας για μια πολύ σημαντική αποστολή». Με τα λόγια αυτά άνοιξε ο Χίτλερ τη συνομιλία. «Ο Ντούτσε ανατράπηκε την προηγούμενη ημέρα από τον Ιταλό βασιλιά και αιχμαλωτίστηκε» συνέχισε ο Χίτλερ. «Αυτό σημαίνει αναπόφευκτα την επικείμενη αποστασία της Ιταλίας και τη μετάβαση της στο εχθρικό στρατόπεδο». Ο αντιπτέραρχος Student θα έπρεπε να μετακινήσει, όσο το δυνατό γρηγορότερα, όλες τις διαθέσιμες στο χρονικό αυτό σημείο μονάδες Αλεξιπτωτιστών στη Ρώμη και να μεταβεί ο ίδιος με το επιτελείο του εκεί. Ορίζονταν υπεύθυνος να κρατήσει με κάθε κόστος τη Ρώμη. Αν δεν επιτευχθεί αυτό, θα αποκόπτονταν τότε όλα τα γερμανικά στρατεύματα στη Σικελία και Κάτω Ιταλία και θα εξολοθρευόταν. Ο αντιπτέραρχος Student με το σώμα Αλεξιπτωτιστών του θα υπαγόταν στην Ιταλία στον Ανώτατο Διοικητή Νοτίου Ευρώπης, στρατάρχη Kesselring. Αυτός είχε ήδη ενημερωθεί. Έπειτα, ο Χίτλερ κατατόπισε τον αντιπτέραρχο Student σε μια σειρά από λεπτομέρειες. «Μια εκ των ειδικών αποστολών σας είναι ο εντοπισμός και η απελευθέρωση του φίλου μου Μουσολίνι. Θα τον έχουν παραδώσει φυσικά στους Αμερικανούς» Έτσι τελείωσε ο Χίτλερ τη συνδιάσκεψη με παθιασμένη, υψωμένη φωνή.

Αφού τον αποχαιρέτησε ο Χίτλερ, ο αντιπτέραρχος Student έψαξε να βρει τον Goering. Έκατσε μαζί του για πολύ ώρα. Η συζήτηση περιλάμβανε πολλά επίκαιρα θέματα. Τη νύχτα εκείνη, η παράξενη και χτυπητή ενδυμασία του Goering θύμιζε έναν ανατολικής καταγωγής ασκώντας εξουσία. Είχε ντυθεί με ένα πολύχρωμο μεταξωτό κιμονό και φορούσε πολύχρωμες παντόφλες. Επιπλέον, κάπνιζε την μακριά του πίπα με πάθος, την οποία γέμιζε με μεράκι, στοργικότητα και λεπτομέρεια.

Νωρίς το πρωί της επομένης ημέρας -επομένως στις 27.7.1943- απογειώθηκε ο αντιπτέραρχος Student προς Ρώμη. Ο λοχαγός των SS Skorzeny, ο οποίος ήταν έως το χρονικό τούτο σημείο σε αυτόν άγνωστος, τον συνόδευσε στην πτήση αυτή. Κατά τη διάρκεια της νύχτας τέθηκε ο Skorzeny με μια ειδική ομάδα αποτελούμενη από περίπου σαράντα μέλη των SS υπό τις διαταγές του αντιπτέραρχου Student. Ο Skorzeny και η εν λόγω ειδική ομάδα θα βρίσκονταν στη διάθεση του σε περίπτωση που θα κρίνονταν αναγκαίο στην απελευθέρωση του Μουσολίνι.

Στο Φρασκάτι παρουσιάστηκε ο αντιπτέραρχος Student στον στρατάρχη Kesselring. Ενημερώθηκε λεπτομερώς απ' αυτόν σχετικά με την κατάσταση στην Ιταλία. Ο Kesselring πρότεινε να μένει μαζί του και να γευματίσουν. Ο αντιπτέραρχος Student δέχθηκε με ευχαρίστηση την προσφορά του. Απήλυνσε τη φιλοξενία του Kesselring έως τα μέσα του Σεπτεμβρίου, όπου έπαυσαν οι εχθροπραξίες στη Ρώμη. Αυτή η συγκατοίκηση με τον ιδιαίτερος σοβαρό και πάντοτε ιπποτικό στρατάρχη πρόσφερε το μεγάλο πλεονέκτημα μιας έντονου χαρακτήρα ανταλλαγής απόψεων. Επέφερε όμως σε τούτον μια βαριά συναισθηματική φόρτιση. Ο Χίτλερ είχε επιβάλει την απόλυτη μυστικότητα αναφορικά με την αποστολή της «απελευθέρωσης του Μουσολίνι». Η απαίτηση περί τήρησης της μυστικότητας συνεχίστηκε ακόμα και κατά την προετοιμασία της επιχείρησης στο Eben Email- Albert Kanal. Έτσι, δεν επιτρέπονταν να εμπιστευτεί τον στρατάρχη Kesselring. Για τον αντιπτέραρχο Student ήταν αυτό ευλόγως ιδιαίτερος βαρύ και στενάχωρο.

Η κατάσταση στην Ιταλία λίγο πριν την πτώση της.

Την ίδια ημέρα της άφιξης του στο Φρασκάτι, ο αντιπτέραρχος Student ενημέρωσε από εκεί τηλεγραφικώς το επιτελείο του στη Nimes ότι πρέπει να προετοιμαστεί άμεσα η μετακίνηση προς Ιταλία όλων των ακόμα βρισκόμενων στη Νότια Γαλλία μονάδων

Αλεξιπτωτιστών. Ταυτοχρόνως, έδωσε εντολή προς τα τμήματα της 1ης Μεραρχίας Αλεξιπτωτιστών τα οποία κατευθυνόταν οδικώς προς τη Σικελία και δεν είχαν φτάσει ακόμα στον προορισμό τους να σταματήσουν στην Ιταλία. Έτσι, το 1ο Σύνταγμα αλεξιπτωτιστών ακινητοποιήθηκε στην περιοχή του Έμπολι και η 1η Μοίρα Πυροβολικού Αλεξιπτωτιστών πλησίον της Ρώμης.

Ο αντιπέραρχος Student επέστρεψε αεροπορικώς στη Νιμ, διέταξε την άμεση έναρξη της προετοιμασίας αερομεταφοράς της 2ης Μεραρχίας Αλεξιπτωτιστών και ο ίδιος επέστρεψε αργότερα στην Ιταλία, συνοδευόμενος μόνο από τους απαραίτητους συνεργάτες του επιτελείου του. Ταυτόχρονα με αυτόν προσγειώθηκε στο στρατιωτικό αεροδρόμιο του Pratica di Mare (νοτιοδυτικά της Ρώμης) ο υποστράτηγος Ramcke με το επιτελείο της 2ης Μεραρχίας Αλεξιπτωτιστών. Στο ίδιο αεροδρόμιο, όπως επίσης και στο αεροδρόμιο Viterbo (βορείως της Ρώμης), αφίχθηκαν, την ίδια χρονική στιγμή, από Νότια Γαλλία όλες οι εκεί βρισκόμενες σε ετοιμότητα μονάδες αλεξιπτωτιστών, με αποτέλεσμα είκοσι χιλιάδες Γερμανοί Αλεξιπτωτιστές να κατορθώσουν έπειτα από λίγες ημέρες να εγκατασταθούν σε προσωρινό στρατόπεδο στη βαλτώδη περιοχή της Agro Pontino. Η άφιξη αυτή των Γερμανών Αλεξιπτωτιστών σημειώθηκε σε αντίθεση με την πρωτύτερη συμφωνία με τους Ιταλούς, σύμφωνα με την οποία θα έπρεπε να ζητηθεί πριν την οποιαδήποτε μετακίνηση γερμανικών στρατευμάτων προς Ιταλία η συγκατάθεση της ιταλικής πλευράς. Η Ιταλική Στρατιωτική Διοίκηση εξέλαβε για ευνόητους λόγους τούτη τη γερμανική κίνηση ως μη φιλική πράξη. Υπέβαλε γραπτώς και προφορικώς τη διαμαρτυρία της στον Γερμανό Ανώτατο Διοικητή -δηλαδή στον στρατάρχη Kesselring. Παράλληλα, έβαλε σε εφαρμογή την πραγματοποίηση ενός μεγάλου αριθμού από καψώνια στον γερμανικό στρατό. Έστησε κυρίως ένα μεγάλο αριθμό οδοφραγμάτων στους δρόμους, στα οποία ελέγχθησαν υπό τις ποταπότερες προφάσεις όλα τα γερμανικά οχήματα. Η Ιταλική Στρατιωτική Διοίκηση είχε κατ' αυτόν τον τρόπο μια χωρίς κενά εικόνα σχετικά με το σύνολο των γερμανικών στρατιωτικών κινήσεων. Οι έλεγχοι αυτοί πραγματοποιήθηκαν επίσης στην Καλαβρία και Απουλία -επομένως και στο Νότο της Ιταλικής Χερσονήσου. Ο γερμανικός στρατός εξέλαβε τη συμπεριφορά των Ιταλών ως ένα καψόνι. Οι αξιωματικοί και οι στρατιώτες εξέφρασαν εξαιτίας αυτού την έντονη οργή τους.

Ήταν κατακαλόκαιρο. Η Ιταλία έβραζε από τη ζέστη. Ένας άσπλαχνος καύσωνας κυριαρχούσε πάνω από τους αποξηραμένους βάλτους. Βρισκόμενα σε αραιή μεταξύ τους απόσταση δέντρα δεν πρόσφεραν καθόλου κάλυψη εναντίον αυτής της ισχυρής ακτινοβολίας από τον ήλιο. Παραδίπλα βρίσκονταν το μεγάλο σε έκταση κυνηγετικό πάρκο του Ιταλού βασιλιά με πολύ ωραίες, προσφέροντας άπλετη σκιά, εκτάσεις με έλατα, οξιές και κυπαρίσσια. Αυτή η δασική έκταση φαίνονταν στους Γερμανούς Αλεξιπτωτιστές σαν μια όαση στην έρημο. Ήθελαν να μετακινηθούν προς τα εκεί. Η Ιταλική Ανώτατη Στρατιωτική Διοίκηση απαγόρευσε κάθε είσοδο στο πάρκο με τη φτηνού χαρακτήρα αιτιολογία ότι δεν επιτρέπονταν να ενοχληθούν τα πολύτιμα εκεί ζώα.

Ο στρατός έπρεπε εκ τούτου να παραμείνει κάτω από τους σε κοντινή απόσταση μεταξύ τους θάμνους. Στην άκρη του κυνηγετικού πάρκου βρίσκονταν άφθονοι θάμνοι με έχοντας ωριμάσει μούρα. Είναι λογικό ότι κάποιοι αλεξιπτωτιστές δεν θα αρνούνταν και δεν θα αγνοούσαν να απολαύσουν ορισμένα από τα βρισκόμενα πολύ κοντά σε αυτούς ώριμα μούρα. Περιπολώντας Ιταλοί αστυνομικοί εξακρίβωναν τα ονόματα τους και τους ανέφεραν στην Ανώτατη Ιταλική Στρατιωτική Διοίκηση. Αυτό προκάλεσε τη διαμαρτυρία του Ανώτατου Γερμανού Διοικητή Νοτίου Ευρώπης και υπέβαλε αίτημα προς λήψη δραστικών μέτρων από πλευράς του γερμανικού κράτους.

Λίγο πριν το τέλος και ιδιαίτερα μετά τη λήξη των εχθροπραξιών στη Σικελία εντάθηκε σε ενοχλητικό βαθμό η ραδιούργα συμπεριφορά των ιταλικών στρατιωτικών υπηρεσιών επίσης στη Νότια Ιταλία. Οι μονάδες της 1ης Μεραρχίας Αλεξιπτωτιστών μπόρεσαν, κατά την αερομεταφορά προς Σικελία, να φέρουν μαζί τους μόνο ένα πολύ μικρό αριθμό οχημάτων -κυρίως μοτοσυκλέτες με καλάθι-. Το στράτευμα μετακινούνταν εξαιτίας αυτού στο νησί με τα πόδια. Κατόρθωσε ωστόσο να επιτάξει, κατά τη διάρκεια των εχθροπραξιών, βαθμιδόν πολλά ιταλικά στρατιωτικά οχήματα και κατ' αυτόν τον τρόπο να έχει μια βέβαιη δυνατότητα ευελιξίας στη μετακίνηση. Κατά τη διάρκεια της εκκένωσης της Σικελίας μετέφεραν οι αλεξιπτωτιστές τα οχήματα αυτά στην ιταλική ηπειρωτική χώρα και τα καταχώρησαν στο απόθεμα των μονάδων τους. Τέτοιου είδους όμως οχήματα δραστηριοποιήθηκαν μεμονωμένα ή με μικρό αριθμό στις μετακινήσεις εφοδιασμού και έτσι ακινητοποιήθηκαν σε μια σειρά περιπτώσεων ξαφνικά από Ιταλούς στρατιώτες. Οι οδηγοί και οι συνοδηγοί συνελήφθησαν και τα οχήματα κατασχέθηκαν. Οι μονάδες των αλεξιπτωτιστών από την πλευρά τους απελευθέρωσαν τους συλληφθέντες στρατιώτες και έθεσαν τα στρατιωτικά οχήματα εκ νέου στην κατοχή τους δραστηριοποιώντας ομάδες Εφόδου, που ανάγκασαν τους Ιταλούς σε μια αμαχητί παράδοση των αιχμαλώτων και των οχημάτων. Η κατάσταση ήταν τόσο τεταμένη, ώστε μόνο οι αυστηρές διαταγές του στρατάρχη Kesselring μπόρεσαν να εμποδίσουν ανοιχτές ένοπλες συρράξεις. Λόγω της δικαιολογημένης οργής του στρατεύματος υπήρχε όμως το ερωτηματικό για πόσο ακόμα διάστημα θα παρέμενε η κατάσταση αυτή ως έχει.

Ο στρατάρχης Kesselring, ο Γερμανός Ανώτατος Διοικητής στην Ιταλία, ο στρατάρχης Freiherr von Richthofen, ο αρχηγός του βρισκόμενου στην Ιταλία 2ου Αεροστόλου και ο πρέσβυς von Mackensen -επομένως και οι τρεις ασκώντας διοικητικά καθήκοντα άνδρες στην Ιταλία- συμφώνησαν με την άποψη ότι η καθαίρεση του Μουσολίνι δεν θα έβλαπτε τη συμμαχία με την Ιταλία και δεν θα εμπόδιζε τη θέληση της εν λόγω χώρας να συνεχίσει τον πόλεμο. Κατά την άποψη τους θα αποκαθίστατο, κατόπιν περιορισμένης του Μουσολίνι, η παλαιόθεν παραδοσιακή σχέση του ιταλικού στρατού με τον βασιλιά της. Και οι τρεις κατονομαζόμενες γερμανικές προσωπικότητες ανέφεραν, μέσω των διαφορετικών υπηρεσιακών οδών τους, τις απόψεις και εντυπώσεις τους στις προϊστάμενες αυτών υπηρεσίες στη Γερμανία. Από τις συγκλίνουσες εν λόγω αναφορές βγήκε το συμπέρασμα ότι ο παραγκωνισμός του Ντούτσε είναι θέμα της εσωτερικής πολιτικής της Ιταλίας και δεν τίθεται θέμα αμφισβήτησης της συμμαχίας με την Ιταλία. Στη περίπτωση αυτή θα πρόβαινε ο Χίτλερ σε λάθος εκτίμηση με μια διαφορετική του άποψη.

Και οι τρεις ονομαζόμενοι άνδρες ήταν θύματα μιας κατασκευασμένης παραπλάνησης. Ο Ιταλός βασιλιάς, ο πρίγκιπας του θρόνου, ο νέος αρχηγός της κυβέρνησης, στρατάρχης Badoglio, ο Ιταλός Ανώτατος Στρατιωτικός Διοικητής, αρχιστράτηγος Ambrosio, ο επικεφαλής του επιτελείου του στρατηγός Roatta και άλλες προσωπικότητες των Ιταλών τους είχαν επανειλημμένως εν μέρει σε επίσημο τόνο βεβαιώσει ότι η Ιταλία θα συνέχιζε να μάχεται έως το τέλος στο πλευρό της Γερμανίας. Ο Μουσολίνι καθαιρέθηκε από το αξίωμα του επειδή δεν ήταν απλά πλέον αποδεκτός στο εσωτερικό της Ιταλίας.

Όπως είναι σήμερα γνωστό, η ιταλική κυβέρνηση, απεναντίας, είχε ήδη στείλει στις αρχές Αυγούστου διαπραγματευτές στη Λισαβόνα. Όλες οι διαβεβαιώσεις των ήδη κατονομαζόμενων Ιταλών προσωπικοτήτων ήταν εξ αρχής μια πλάνη και ένα ψέμα. Οι δύο ωστόσο Γερμανοί στρατάρχες καθώς και ο Γερμανός πρέσβης απέκλειαν εντελώς, σύμφωνα με τον αξιακό κώδικα τους, το ενδεχόμενο ότι θα μπορούσαν οι συνομιλητές

τους, που τους θεωρούσαν το ίδιο έντιμους και ειλικρινείς, να τους κοροϊδέψουν. Όταν στα τέλη Αυγούστου αντικαταστάθηκαν ο πρέσβης von Mackensen από τον Rahn και ο επί μακρόν Γερμανός στρατιωτικός ακόλουθος στρατηγός von Rintelen από τον στρατηγό Toussaint, έπεσαν και αυτοί οι νέοι άνδρες, ήδη λίγες ημέρες μετά την άφιξή τους, επίσης θύματα της ίδιας εξαπάτησης από τους Ιταλούς. Ήταν ακριβώς σαν το ιταλικό κλίμα να είχε πλανεύσει τους εκεί υπεύθυνους Γερμανούς άνδρες.

Ο Χίτλερ, εν αντιθέσει, επέμενε στην πεποίθησή του ότι η Ιταλία προετοιμάζει την αθέτηση των συμφωνηθέντων όρων συνεργασίας και θα την πραγματοποιήσει επίσης σε πάρα πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Επομένως, στο σημείο αυτό δεν τον πρόδωσε το πολιτικό του ένστικτο. Ονόμασε θυμωμένος τον Kesselring, Richthofen και Mackensen «Οι Τρεις Σοφοί από την Ανατολή». Μόνο στο χρονικό σημείο της αποσκίρτησης της Ιταλίας έκανε λάθος ο Χίτλερ. Την ανέμενε βασικά νωρίτερα.

Ακόμα και όταν οι άρχουσες ιταλικές προσωπικότητες διαβεβαίωναν επανειλημμένως και σε κάθε ευκαιρία την πίστη τους στη συμμαχία, η Ανώτατη Ιταλική Στρατιωτική Διοίκηση συγκέντρωνε στρατό στην περιοχή της Ρώμης. Έφτανε τμηματικά η μια μεραρχία μετά την άλλη. Επρόκειτο κυρίως για τις δοκιμασμένες στη διάρκεια της εκστρατείας στην Αφρική ιταλικές Μεραρχίες. Τώρα, βρισκόταν άπραγες στο Pincio και στα προάστια της Ρώμης, ενώ στη Σικελία και έπειτα στη Νότια Ιταλία Γερμανοί στρατιώτες κέρδιζαν έδαφος κατόπιν σφοδρών αιματηρών μαχών. 7 ιταλικές μεραρχίες συγκεντρώθηκαν τελικά στη Ρώμη και περίξ αυτής. Η Ρώμη έμοιαζε με στρατόπεδο. Η εν λόγω παράταξη στρατευμάτων θα στρέφονταν εναντίον των βρισκόμενων στους βάλτους Γερμανών αλεξιπτωτιστών. Και οι τελευταίες υφιστάμενες ακόμα αμφιβολίες της πρόθεσης αυτής εξανεμίστηκαν καθώς προωθούνταν σταδιακά ορισμένες εξ αυτών των ιταλικών μεραρχιών μεταξύ των στρατοπέδων με σκηνές των Γερμανών αλεξιπτωτιστών, έτσι ώστε ήταν ξεκάθαρη πλέον η πρόθεση τους να περικυκλώσουν τους αλεξιπτωτιστές. Ο δεύτερος στόχος αυτής της στρατιωτικής παράταξης ήταν ξεκάθαρα να κρατήσουν, μετά τη ρήξη της υφιστάμενης συμμαχίας με τη Γερμανία και τη δραστική αντιμετώπιση των Γερμανών Αλεξιπτωτιστών, ελεύθερη την περιοχή της Ρώμης για τις αγγλοαμερικανικές αποβάσεις και κατά αυτόν τον τρόπο να αποκόψουν τη μαχόμενη στο Νότο 10η Γερμανική Στρατιά.

Ο Χίτλερ είχε διατάξει τον Ανώτατο Διοικητή Νοτίου Ευρώπης να προβεί στις ανάλογες προετοιμασίες αναφορικά με την απ' αυτόν αναμενόμενη αποστασία της Ιταλίας. Η πραγματοποίηση των μέτρων αυτών θα τίθονταν σε εφαρμογή με την κωδική ονομασία «Άξονας». Στο πλαίσιο της υπόθεσης «Άξονας» υπήχθη στο 11ο Αεροπορικό Σώμα, εκτός της 2ης Μεραρχίας Αλεξιπτωτιστών, η βρισκόμενη 80 περ. χλμ βορειοδυτικά της Ρώμης 3η Τεθωρακισμένη Μεραρχία Πεζικού. Η μεραρχία αυτή συνέχιζε την παράδοση των παλιών Συνταγμάτων του Βρανδεμβούργου. Είχε επίσης αναδειχθεί στον Β' Π. Π. σε πολλές των περιπτώσεων ως πολύ αξιόπιστη. Ο διοικητής της ήταν ο αντιστράτηγος Graeser. Ο αντιπέραρχος Student μαζί με τους δύο διοικητές Μεραρχίας είχε καθορίσει τα μέτρα που θα λαμβάνονταν για την επιχείρηση «Άξονας». Τα συγκεκριμένα μέτρα είχαν τη σύμφωνη γνώμη του στρατάρχη Kesselring. Ο αντιπέραρχος Student έχοντας εμπιστοσύνη στο υψηλό φρόνημα μάχης των μονάδων του αναλογίστηκε τα μελλοντικά δρώμενα με ηρεμία και αισιοδοξία. Σε αυτό συνέβαλε ακόμα το γεγονός ότι λίγες ημέρες πριν την ιταλική αποστασία εμφανίστηκαν στο Φρασκάτι ορισμένοι Ιταλοί αξιωματικοί διαφορετικών μονάδων στρατού. Ήταν ορκισμένοι οπαδοί του Μουσολίνι και προαισθάνονταν το επικείμενο γεγονός. Προσέφεραν τη διαμεσολάβηση τους στην περίπτωση που η Ιταλία επρόκειτο να εγκαταλείψει τη συμμαχία με τη Γερμανία.

Ήλπιζαν να μπορούν μέσω αυτού να αποτρέψουν μια περαιτέρω άσκοπη αιματοχυσία. Ο αντιπτέραρχος Student δέχθηκε με ευχαρίστηση την προσφορά.

Εν τέλει, την πρώτη εβδομάδα του Σεπτεμβρίου εντάθηκε στη Ρώμη η ένταση μεταξύ των γερμανικών και ιταλικών στρατευμάτων σε τέτοιο βαθμό, ώστε μια σύρραξη φαίνονταν αναπόφευκτη και επικείμενη.

Η 8η Σεπτεμβρίου 1943

Η 8η Σεπτεμβρίου 1943 ήταν μια φωτεινή, ωραία ιταλική καλοκαιρινή ημέρα. Λίγο πριν το μεσημέρι έταξαν ισχυρές μονάδες βομβαρδιστικών του αντιπάλου προς Φρασκάτι, εκεί όπου βρίσκονταν ο Γερμανός Ανώτερος Διοικητής Νοτίου Ευρώπης, ο αρχηγός του 2ου Αεροστόλου και ο αντιπτέραρχος Student με τα επιτελεία τους. Το Φρασκάτι είχε μείνει παραδόξως, έως την ημέρα αυτή, από το βομβαρδισμό των εχθρικών πολεμικών αεροσκαφών αλώβητο. Εικαζόταν ότι ο αντίπαλος είχε λάβει υπόψη την κοντινή απόσταση της θερινής εξοχικής κατοικίας του Πάπα, το Castel Gendolfo. Εξαιτίας αυτού, δεν αναμένονταν μια αεροπορική επίθεση εκεί. Η άποψη αυτή επιβεβαιώθηκε, καθώς πετούσαν συχνά μοίρες βομβαρδιστικών πάνω από το Φρασκάτι χωρίς να πραγματοποιηθεί κάποια επίθεση. Αρχικά, δεν δόθηκε επίσης από τις γερμανικές στρατιωτικές υπηρεσίες καμία ιδιαίτερη προσοχή στην πτήση των βομβαρδιστικών στις 8 Σεπτεμβρίου πάνω από το Φρασκάτι. Πολύ γρήγορα κατέστη όμως σαφές ότι αυτή τη φορά το Φρασκάτι θα δέχονταν επίθεση και θα εξουδετερωνόταν οι βρισκόμενες εκεί διοικήσεις επιτελείων. Ένα χαλάζι από βαριές βόμβες έκρηξης έπεφτε για περίπου σαράντα πέντε λεπτά εναντίον του χώρου αυτού. Οι μεγαλύτερες ζημιές στις γερμανικές εγκαταστάσεις προκλήθηκαν στα κέντρα επικοινωνιών και στον μεγάλης έκτασης σταθμό οδοντιατρικής μέριμνας. Αμφότερα κατεστράφησαν εντελώς από βαριές βόμβες. Και στις δύο περιπτώσεις προκλήθηκαν επίσης σημαντικές απώλειες μεταξύ του προσωπικού. Παράλληλα, χτυπήθηκαν τα διοικητήρια του Kesselring και Richthofen και υπέστησαν σοβαρές ζημιές. Επειδή είχε παραμείνει ένας παραμεθόριος σταθμός επικοινωνιών αλώβητος στο Monte Cavo, στο υψηλότερο λόφο του βουνού Colli Albani, μπόρεσε πολύ σύντομα να τεθεί εκ νέου σε λειτουργία το σημαντικό για τη διοίκηση σύστημα επικοινωνιών. Παρομοίως, μπόρεσε να αρχίσει ξανά, κατόπιν σύντομης διακοπής, η δραστηριότητα στα διοικητήρια του Kesselring και Richthofen. Η συγκοινωνία είχε παρουσιάσει μεν δυσκολίες στο Φρασκάτι λόγω των ερειπίων και κρατήρων από βόμβες και κατά τόπους πλήρως αποκλειστεί, εν τούτοις τα εν λόγω εμπόδια βρίσκονταν τις περισσότερες φορές σε θέσεις, οι οποίες ήταν ελάχιστος σημασίας για την πραγματοποίηση της μετακίνησης των γερμανικών στρατιωτικών μονάδων.

Λίγες ώρες μετά τη λήξη των αεροπορικών βομβαρδισμών βρίσκονταν εκ νέου όλα τα παραμένοντα στην περιοχή του Φρασκάτι γερμανικά επιτελεία προς πλήρη ανάληψη των εργασιών τους. Η εναέρια εχθρική επίθεση δεν πέτυχε το βασικό της στόχο, να εξουδετερώσει δηλαδή τα γερμανικά επιτελεία διοίκησης. Η προκαλούμενη εξαιτίας της επίθεσης προσωρινή διακοπή του κύκλου εργασιών της διοίκησης ήταν άνευ σημασίας για την πορεία των γεγονότων.

Απεναντίας, ο ιταλικός πληθυσμός, επλήγη βαριά από το βομβαρδισμό στο Φρασκάτι. Εκεί, βρίσκονταν μαζί με τον ντόπιο πληθυσμό ακόμα πολυάριθμοι Ιταλοί πρόσφυγες. Οι βαριές βόμβες έκρηξης προκάλεσαν πολλές απώλειες μεταξύ αυτών.

Δεν υπήρχε καμία αμφιβολία ότι τόσο η ιταλική κυβέρνηση όσο και η ιταλική Διοίκηση Στρατού είχαν γνώση της πρόθεσης να βομβαρδιστεί το Φρασκάτι. Προφανώς, έδωσαν μάλιστα στον εχθρό τις απαραίτητες, αναφορικά με το στόχο, πληροφορίες για την πραγματοποίηση της επίθεσης αυτής. Δεν πρέπει καθόλου μάλιστα να αποκλειστεί το γεγονός ότι η εν λόγω αεροπορική επίθεση σημειώθηκε κατόπιν εντολής των Ιταλών. Έτσι, οι Ιταλοί ηγέτες θυσιάσαν αδίστακτα ορισμένες χιλιάδες γυναικών, παιδιών και ηλικιωμένων, μέλη του ίδιου τους του λαού, προσφέροντας τον θάνατο, τις πληγές και τη μαζική εξόντωση του πληθυσμού.

Το απόγευμα της 8ης Σεπτεμβρίου ανέφερε η γερμανική εναέρια αναγνώριση τον εντοπισμό μιας ισχυρής μονάδας αποτελούμενης από πολεμικά και μεταφορικά πλοία, οποία περίπλεε στη θαλάσσια περιοχή νοτίως της Νάπολης. Επέκειτο επομένως άμεσα η επόμενη επιχείρηση απόβασης του εχθρού. Δεν δύνατο όμως να διακριθεί στο χρονικό αυτό σημείο, που θα λάμβανε χώρα. Από τη γερμανική πλευρά αναμένονταν ότι ο αντίπαλος θα εφορμούσε από τη Σικελία, με εν συνεχεία κατεύθυνση προς Βορρά. Υπολογίζονταν σοβαρά μια απόβαση πλησίον της Ρώμης. Αυτή ήταν μια προοπτική η οποία δεν πρόσφερε τη δυνατότητα μιας ελπιδοφόρας αντιμετώπισης της διαμορφωθείσας κατάστασης λαμβανομένου υπόψη των αδύναμων εδώ βρισκόμενων γερμανικών στρατιωτικών δυνάμεων και της αμφισβητούμενης -ή καλύτερα εχθρικής στάσης- των συγκεντρωμένων στον ίδιο χώρο ισχυρών ιταλικών στρατευμάτων. Η αγωνία εντάθηκε καθώς η νηοπομπή συνέχισε προς Βορρά.

Στο χρονικό αυτό σημείο -ήταν περίπου 18:00- ανέφερε ο επισημαγός Mors, ο διοικητής του τάγματος εκπαίδευσης αλεξιπτωτιστών, στον αντιπτέραρχο Student ότι ο αμερικανικός στρατιωτικός σταθμός στο Παλέρμο έχει ήδη ανακοινώσει ότι η Ιταλία ήρθε σε συμφωνία με τους συμμάχους για ανακωχή. Η ιταλική αποστασία είχε επομένως συμβεί! Ο αντιπτέραρχος Student κατευθύνθηκε, με τούτη τη σπουδαίας σημασίας αναφορά, αμέσως στον στρατάρχη Kesselring. Ο αμερικανικός στρατιωτικός σταθμός στο Παλέρμο είχε δώσει προφανώς μια πρόωρη πληροφόρηση, επειδή από καμία άλλη πλευρά δεν είχε γνωστοποιηθεί στο χρονικό αυτό σημείο η είδηση της ρήξης της γερμανοιταλικής συμμαχίας από πλευράς των Ιταλών. Καμία επίσης γερμανική στρατιωτική υπηρεσία στο Φρασκάτι δεν είχε λάβει την ανακοίνωση του σταθμού στο Παλέρμο. Η πρόωρη πληροφόρηση του στρατάρχη Kesselring από τον αντιπτέραρχο Student είχε εκ τούτου ιδιαίτερη σημασία.

Ο στρατάρχης Kesselring ήταν βαθύτατα συντετριμμένος μετά τη δοσμένη από τον αντιπτέραρχο Student πληροφορία. Θεωρούσε τον Ιταλό βασιλιά, τον πρίγκιπα του θρόνου, τον στρατάρχη Badoglio, καθώς επίσης και τους στρατηγούς Ambrossio και Roatta ως έντιμους άνδρες. Τώρα, αποδείχθηκαν κακόβουλοι, ανέντιμοι και ψεύτες. Για έναν άνδρα που σέβεται την τιμή, όπως ο Kesselring, ήταν μια συνταρακτική και απογοητευτική διαπίστωση. Ο στρατάρχης Kesselring ξεπέρασε το πλήγμα αυτό πολύ γρήγορα και κινήθηκε άμεσα και αποφασιστικά. Κατόπιν σύντομης τηλεφωνικής ανταλλαγής απόψεων με τον απεσταλμένο Rahn έδωσε στον αντιπτέραρχο Student και στο σώμα του την ελευθερία κινήσεων. Έπρεπε να υπάρξει άμεση δράση επειδή η μέρα είχε ήδη κατά πολύ προχωρήσει. Η 2η Μεραρχία Αλεξιπτωτιστών κατόρθωσε πριν πέσει το σκοτάδι να αφοπλίσει και να διαλύσει αμαχητί την περικυκλωμένη ιταλική Μεραρχία. Με αυτό τον τρόπο είχε η 2η Μεραρχία Αλεξιπτωτιστών την απαραίτητη ελευθερία κινήσεων για τις περαιτέρω επιχειρήσεις. Λίγο μετά τα μεσάνυχτα κατόρθωσε επίσης να θέσει υπό την κατοχή της τη βρισκόμενη μεταξύ Ρώμης και Ostia γέφυρα του ποταμού Τίβερη και να ασφαλίσει τη σπουδαίας σημασίας οδό πρόσβασης για τα αποθέματα

καύσιμης ύλης του Ανώτατου Διοικητή Νοτίου Ευρώπης τα οποία βρίσκονταν στην Civitavecchia. Την ίδια νύχτα μετακινήθηκε η 3η Τεθωρακισμένη Μεραρχία Πεζικού από Βορρά με κατεύθυνση τη Ρώμη.

Ένα τάγμα Αλεξιπτωτιστών υπό τον επισημναγό Gericke και μια μοίρα μεταγωγικών βρίσκονταν σε ετοιμότητα στη Φότζια. Όφειλαν να μετακινηθούν, κατά τη διεξαγωγή της επιχείρησης «Άξονας», προς Monte Rotondo, την έδρα της ιταλικής Ανώτατης Διοίκησης. Εκεί, το τάγμα Αλεξιπτωτιστών θα πραγματοποιούσε ρίψη και θα αιχμαλώτιζε την Ανώτατη Ιταλική Διοίκηση. Ο επισημναγός Gericke πραγματοποίησε την αποστολή του νωρίς το πρωί της 9ης Σεπτεμβρίου. Ωστόσο, ο βασιλιάς με την οικογένειά του, όλη συνολικά η ιταλική κυβέρνηση και όλες οι ασκώντας διοικητικά καθήκοντα προσωπικότητες της ιταλικής Ανώτατης Στρατιωτικής Διοίκησης είχαν ήδη τραπεί σε φυγή. Ο επισημναγός Gericke προσέκρουσε ωστόσο πλησίον και μέσα στο Monte Rotondo σε σθεναρή αντίσταση η οποία εξουδετερώθηκε κατόπιν αιματηρών μαχών.

Παρομοίως, τις πρώτες πρωινές ώρες της 9ης Σεπτεμβρίου επιτέθηκε το τάγμα εκπαίδευσης αλεξιπτωτιστών εναντίον ιταλικών μονάδων στο Albano, Arrozia και Genzano. Όλοι αυτοί οι κατονομαζόμενοι χώροι βρίσκονταν στις δυτικές πλαγιές του Colli Albani. Καταλήφθηκαν εντός λίγων ωρών και κάμφθηκε και η τελευταία κατά τόπους σθεναρή αντίσταση. Είχε έτσι προσωρινά αποφευχθεί η άμεση απειλή εναντίον του κεντρικού αρχηγείου του Ανώτατου Διοικητή Νοτίου Ευρώπης, του 2ου Αεροστόλου καθώς και του 11ου Αεροπορικού Σώματος.

Η υπεράσπιση της Ρώμης βρίσκονταν υπό την ευθύνη του Ιταλού στρατηγού Garboni. Προέβαλλε με τις βρισκόμενες στη Ρώμη και σε άμεση κοντινότητα αυτής ισχυρές του μονάδες σθεναρή αντίσταση εναντίον των δύο επιτιθεμένων από Βορρά και Νότο Μοιρών του 11ου Αεροπορικού Σώματος.

Στην περιοχή του Τίβολι βρίσκονταν η ιταλική Μεραρχία Centauro απομονωμένη από τα υπόλοιπα παραμένοντα στην ευρύτερη περιοχή της Ρώμης ιταλικά στρατεύματα. Η εν λόγω Μεραρχία ήταν μια φασιστική αποτελούμενη από μελανοχιτώνες Μεραρχία, η οποία θεωρούνταν από τον Μουσολίνι ιδιαιτέρως αξιόπιστη και αξιόμαχη. Ο Χίτλερ είχε, κατόπιν παράκλησης του Μουσολίνι, εξοπλίσει τη μεραρχία λίγους μήνες πριν με ολοκαίνουργια γερμανικά τεθωρακισμένα και στρατιωτικό υλικό. Αμέσως μετά την καθαίρεση του Μουσολίνι αντικατέστησε ο στρατάρχης Badoglio τους φασίστες αξιωματικούς της εν λόγω Μεραρχίας με πιστούς στον βασιλιά αξιωματικούς. Τώρα, στις 9 Σεπτεμβρίου, βρίσκονταν η μεραρχία με τα όπλα παρά πόδας έτοιμη να αναλάβει δράση. Αποτελούσε μια επικίνδυνη απειλή για τη δεξιά πτέρυγα της παρελύνοντας εναντίον της Ρώμης 2ης Μεραρχίας Αλεξιπτωτιστών, όπως επίσης και για τα βρισκόμενα στο Φρασκάτι γερμανικά επιτελεία. Η στάση της συγκεκριμένης μεραρχίας έπρεπε εξαιτίας αυτού να διευκρινιστεί τάχιστα.

Ο ανήκων στο επιτελείο 11ου Αεροπορικού Σώματος σημναγός Schacht πληροφορήθηκε αμέσως σε τούτο το κρίσιμο χρονικό σημείο ότι ο κόμης Calvi di Bergolo είναι ο νέος διοικητής της Μεραρχίας Centauro. Ο Schacht είχε γνωρίσει έναν γαμπρό του Ιταλού βασιλιά, όταν η υπηρεσία Ια της Ταξιαρχίας Ramcke βρίσκονταν κατά τη διάρκεια των εχθροπραξιών στο El Alamein. Του είχε προτείνει να διασχίσει την περιοχή και να συναντήσει το νέο αυτόν διοικητή της Μεραρχίας Centauro για να τον προτρέψει να μην αναμειχθεί στις τρέχουσες μάχες. Πράγματι, ο Schacht μπόρεσε, στις 9 Σεπτεμβρίου, να

κατευθυνθεί προς τον κόμη και να τον πείσει να πράξει τα πάντα ώστε να σταματήσει η αιματοχυσία μεταξύ των γερμανικών και ιταλικών στρατευμάτων. Ο Schacht κατόρθωσε, συνοδευμένος από τον επικεφαλής του Γενικού Επιτελείου της Μερραρχίας Centauro, να επιστρέψει στο Φρασκάτι και να αναφέρει στον αντιπτέραρχο Student ότι η Μερραρχία Centauro δεν θα αναμειχθεί στις μάχες. Εκτός αυτού, ο έχοντας μαζί αφιχθεί Ιταλός αξιωματικός του Γενικού Επιτελείου συνείσφερε τα μέγιστα ως διαμεσολαβητής της ανακωχής. Ο αντιπτέραρχος Student έκανε με αυτόν τον Ιταλό αξιωματικό μια μακράς διάρκειας συζήτηση και τον οδήγησε εν συνεχεία στο στρατάρχη Kesselring. Κατά τη διάρκεια των μακρών και επιδέξιων διαπραγματεύσεων, οι οποίες διεξήχθησαν εν μέρει κατά τη διάρκεια της νύχτας και συνεχίστηκαν την επομένη ημέρα, κατορθώθηκε να επιτευχθεί όχι μόνο μια κατάπαυση του πυρός, αλλά η συνθηκολόγηση όλων των βρισκόμενων στην περιοχή της Ρώμης ιταλικών στρατευμάτων. Η 2η Μερραρχία Αλεξιπτωτιστών, που είχε διαιρεθεί σε κάμποσες ομάδες Εφόδου, προωθήθηκε στις 10 Σεπτεμβρίου βαθιά στην πόλη της Ρώμης και η 3η Τεθωρακισμένη Μερραρχία Πεζικού εξουδετέρωσε στον Βορρά την προβαλλόμενη ιταλική αντίσταση. Η προοπτική μιας μάχης είχε ήδη εξαλειφθεί. Η συνθηκολόγηση αυτή των Ιταλών απέτρεψε μια περαιτέρω ανώφελη αιματοχυσία.

Οι μάχες της Ρώμης προκάλεσαν και στα δύο εμπλεκόμενα μέρη σημαντικές απώλειες (για τη γερμανική πλευρά ανέρχονταν στους 109 νεκρούς και 510 τραυματίες). Στο σημείο αυτό ήταν θετική εξέλιξη ότι κατά τη διάρκεια των προετοιμασιών της «Επιχείρησης Άξονας», το έτοιμο να αναλάβει δράση κινητό στρατιωτικό νοσοκομείο της 2ης Μερραρχίας Αλεξιπτωτιστών βρίσκονταν με παπική άδεια στον ανήκων στο κράτος του Βατικανού χώρο του Castel Gandolfo. Κυρίως όμως, κρίθηκε αναγκαίο να ληφθούν προληπτικά μέτρα ώστε να μπορεί η δυνατότητα υποδοχής και περίθαλψης τραυματιών του εν λόγω νοσοκομείου να αυξηθεί σε λίγες ώρες στο πολλαπλάσιο. Εκτός των τραυματισμένων περίξ της Ρώμης αλεξιπτωτιστών αφίχθη κατά τη διάρκεια της 9ης Σεπτεμβρίου στο Castel Gandolfo ένα προερχόμενο εκ Νότου κύμα τραυματιών και ασθενών. Μετά την απόβαση των αντιπάλων πλησίων του Σαλέρνο είχε καταστεί απαραίτητο να εκκενωθούν όλα τα βρισκόμενα στην ευρύτερη περιοχή της Νάπολης νοσοκομεία. Αυτές οι μεταφορές δεν δύνατο να πραγματοποιηθούν προς την εμπόλεμη περιοχή της Ρώμης ή προς Βορρά. Έπρεπε λοιπόν να εισαχθούν και να περιθαλπόταν στο Castel Gandolfo. Από το 11ο Αεροπορικό Σώμα διατέθηκαν επί τόπου αμέτρητες σκηνές, κινητά μαγειρεία και ένας σημαντικός αριθμός αποθεμάτων υγειονομικού υλικού. Μια εφεδρεία αξιωματικών Υγειονομικού ήταν διαθέσιμη. Ένας μεγάλος αριθμός Γερμανίδων βοηθών επιτελείου και της μονάδας Πληροφοριών μεταφέρθηκε από τη Ρώμη προς την περιοχή του Castel Gandolfo. Υπήχθησαν στο 11ο Αεροπορικό Σώμα και δραστηριοποιήθηκαν ως βοηθητικό προσωπικό στο έχοντας επεκταθεί στρατιωτικό νοσοκομείο. Κατά αυτόν τον τρόπο επιτεύχθηκε να περιθαλπόταν επαρκώς όλοι οι αφιχθέντες στο Castel Gandolfo τραυματίες και ασθενείς, έως ότου να μπορέσουν, από τις 11 Σεπτεμβρίου και έπειτα, να προωθηθούν εν συνεχεία προς Βορρά όλοι οι έχοντες τη δυνατότητα μετακίνησης.

(περίληψη) Κατόπιν, καταγράφεται η μη πραγματοποίηση της σχεδιασμένης αμερικανικής αεραπόβασης πλησίων της Ρώμης.

(μετάφραση) Η απελευθέρωση του Μουσολίνι

Προεισαγωγική παρατήρηση:

Έχουν διαδοθεί, έως και το πιο πρόσφατο χρονικό διάστημα, εξιστορήσεις σχετικά με την απελευθέρωση του Μουσολίνι οι οποίες δεν αντιστοιχούν πλήρως στην πραγματική

πορεία του γεγονότος. Παρακάτω θα σκιαγραφηθεί λεπτομερώς η εξέλιξη των γεγονότων της «Επιχείρησης Απελευθέρωσης». Μόνο κατ' αυτόν τον τρόπο θα προκύψει μια ξεκάθαρη εικόνα αναφορικά με τη συμμετοχή συγκεκριμένων προσώπων στην επιτυχία της εν λόγω επιχείρησης.

Η δύσκολη αναζήτηση του χώρου παραμονής του.

Οι Ιταλοί κρατούσαν, από την αρχή της αιχμαλωσίας του, τον χώρο παραμονής αυτού εντελώς μυστικό. Παράλληλα με την προετοιμασία της «Επιχείρησης Άξονας» ξεκίνησε άμεσα ο αντιπτεράρχος Student, κατόπιν της άφιξης του στο Φρασκάτι, την αναζήτηση του χώρου παραμονής του Μουσολίνι. Η αναζήτηση αυτή εξελίσσονταν πάρα πολύ δύσκολα. Μπορεί να ειπωθεί βάσει των έως τώρα στοιχείων ότι η ανακάλυψη του Μουσολίνι ήταν κατά πολύ δυσκολότερη από ό,τι η ίδια η απελευθέρωση του.

Ο βασιλιάς Βίκτωρ Εμμανουήλ είχε γνωστοποιήσει στον στρατάρχη Kesselring, κατόπιν αιτήματος αυτού, τις πρώτες ημέρες μετά τη σύλληψη του Μουσολίνι ότι ο Ντούτσε θα βρίσκονταν υπό την προστασία του και ότι είναι καλά. Από τη δήλωση αυτή συμπεράνε ο αντιπτεράρχος Student ότι ο Μουσολίνι βρίσκονταν στη βασιλική θερινή κατοικία, εκεί όπου διέμενε επίσης και ο ίδιος ο βασιλιάς. Η υπόθεση αυτή φαίνονταν πολύ πιθανή καθώς ο Μουσολίνι είχε συλληφθεί σε τούτη την κατοικία κατά τη διάρκεια της τελευταίας του ομιλίας ενώπιον του βασιλιά. Παρά των επίμονων προσπαθειών δεν κατέστη προς το παρόν εφικτό να υπάρξει κάποια επιπλέον πληροφόρηση. Ο Μουσολίνι είχε εξαφανιστεί από προσώπου γης. Στις 29 Ιουλίου 1943 έγινε ο Μουσολίνι εξήντα ετών. Ο Χίτλερ έστειλε στον στρατάρχη Kesselring μια πολύτιμη από καλλιτεχνικής άποψης έκδοση συγκεντρωμένων έργων του Νίτσε και τον εξουσιοδότησε να παραδώσει ο ίδιος προσωπικά αυτό το δώρο στον Μουσολίνι, ως δώρο γενεθλίων. Ο Badoglio παρέλαβε το δώρο στην υποδοχή και τον διαβεβαίωσε πάρα πολύ ευγενικά ότι θα το παρέδιδε αμέσως στον Μουσολίνι. Την παράκληση του Kesselring να το παραδώσει προσωπικά ο ίδιος στον Μουσολίνι, την απέρριψε ωστόσο ευγενικά αλλά με αποφασιστικό τρόπο.

Ο Μουσολίνι στο νησί των κρατουμένων Πόντσα.

Στην ανακάλυψη του Μουσολίνι έπαιξε η σύμπτωση αποφασιστικό ρόλο. Συμπτωματικό ήταν επίσης το γεγονός που φώτισε για πρώτη φορά το σκοτάδι σχετικά με τον χώρο παραμονής του Μουσολίνι.

Η ανήκουστη καθαίρεση του Μουσολίνι βρίσκονταν, φυσικά, ως κεντρικό θέμα των καθημερινών συζητήσεων στην Ιταλία. Μια μέρα διηγήθηκε ο σμήναρχος Ruebke, ο αρχηγός Επικοινωνιών του 11ου Αεροπορικού Σώματος, στον αντιπτεράρχο Student ότι ένας εγκαταστημένος σε ένα από τα νησιά της Πόντσα υπαξιωματικός του Σώματος Εναέριας Κατασκοπείας είχε τάχα δει εκεί τον Μουσολίνι. Ο εν λόγω υπαξιωματικός είχε περιγράψει το συγκεκριμένο γεγονός με λεπτομέρειες. Είχε μεταβεί στη πόλη Γκαέτα. Είχε τότε σημάνει συναγερμός αεροπορικής επίθεσης και άπαντες εξαφανίσθηκαν μονομιάς από τους δρόμους. Η δήθεν αεροπορική επίθεση ήταν τελικά μια πτήση εχθρικών αεροσκαφών πάνω από την πόλη. Κάμποσα τον αριθμό οχήματα -μεταξύ των οποίων ένα ασθενοφόρο- κατευθύνθηκαν στο λιμάνι. Από το ασθενοφόρο αποβιβάστηκε ο Ντούτσε ο οποίος κατόπιν ανέβηκε με συνοδεία, μέσω μιας γέφυρας, σε ένα εκεί αγκυροβολημένο καταδρομικό. Η όλη διαδικασία διήρκεσε μόνο λίγα λεπτά. Ο ίδιος είχε αναγνωρίσει το χαρακτηριστικό πρόσωπο του Μουσολίνι. Η περίπτωση λάθους είχε αποκλειστεί.

Στο σημείο αυτό πρέπει να κατατεθεί μια ακόμα παρατήρηση. Η στάση του ιταλικού πληθυσμού είχε σε μεγάλο βαθμό μεταστραφεί κατά τη διάρκεια του Β' Π. Π. και διέφερε από εκείνη των Ρωμαίων προγόνων τους. Διακρίνονταν ένα μικρό μόνο μέρος από τον

ηρωισμό που υπήρχε στις λεγεώνες του Καίσαρα. Αυτό φάνηκε ιδιαιτέρως ξεκάθαρα, όταν οι ουρλιάζοντας σειρήνες σήμαναν συναγερμό αεροπορικής επίθεσης. Ένας μεγάλης έντασης πανικός τους είχε όλους καταβάλλει. Άνδρες, γυναίκες, παιδιά ακόμα και στρατιώτες όρμησαν εντελώς άτακτα και χωρίς σχέδιο να καλυφθούν στα βρισκόμενα πίσω καταφύγια. Οι δρόμοι και οι πλατείες άδειασαν εντελώς λίγα λεπτά μετά τον πρώτο ήχο των σειρήνων. Ένας νεοφερμένος στην Ιταλία Γερμανός ανέφερε τις ημέρες αυτές στον αντιπτέραρχο Student: «Επικρατεί εδώ μια παροιμιώδης πειθαρχία προστασίας από αεροπορικές επιθέσεις». Οι ιταλικές υπηρεσίες χρησιμοποίησαν τη στάση του πληθυσμού προς όφελός τους. Κάθε φορά που ο Μουσολίνι έπρεπε να μεταφερθεί σε κάποιο άλλο χώρο κράτησης σήμαινε στους χώρους που θα εισέρχονταν συναγερμός πραγματοποίησης αεροπορικής επίθεσης και έτσι αφαιρούνταν τα δημόσια βλέμματα απ' αυτόν. Για τον αντιπτέραρχο Student προσέφερε η διαπίστωση τούτη ένα πολύτιμο συμπέρασμα, το οποίο ήρθε και έδωσε κατά την περαιτέρω πορεία αναζήτησης του Μουσολίνι.

Ο υπαξιωματικός φαίνονταν στον αντιπτέραρχο Student αξιόπιστος. Ο Χίτλερ, που κάλεσε αμέσως τον συγκεκριμένο αξιωματικό στο αρχηγείο του στην Ανατολική Πρωσία, είχε την ίδια άποψη. Ο αντιπτέραρχος Student επικέντρωσε τώρα τις έρευνες του στα νησιά πλησίον της Πόντσα. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο Μουσολίνι είχε κατά πολύ μεγάλη πιθανότητα μεταφερθεί στο ίδιο το νησί της Πόντσα, εκεί όπου είχε παλιότερα ο ίδιος μεταφέρει τους πολιτικούς του αντιπάλους. Τώρα, ο ίδιος ήταν εκεί κρατούμενος. Ο τότε ακόλουθος της Αστυνομίας στην πρεσβεία της Γερμανίας στη Ρώμη, ταγματάρχης των SS Εφόδου, Kappler, επιβεβαίωσε ότι ο Μουσολίνι βρίσκονταν εγκλειστος στο εν λόγω νησί. Πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι ο Kappler μαζί με την υπηρεσία Πληροφοριών του είχε προσφέρει την καλύτερη και πολυτιμότερη βοήθεια καθ' όλη τη διάρκεια της αναζήτησης.

Ο αντιπτέραρχος Student μετακινήθηκε αεροπορικώς στον Χίτλερ και αιτήθηκε ελευθερία κινήσεων. Η απελευθέρωση του Μουσολίνι ήταν κάτω από τις δεδομένες συνθήκες μόνο μέσω βίας εφικτή. Μια τέτοια όμως πράξη απέναντι στην Ιταλία θα χαρακτηριζόταν σε κάθε περίπτωση ως εχθρική ενέργεια. Η Ιταλία ήταν στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα επίσημα ακόμα σύμμαχος με τη Γερμανία. Επομένως, αναμένονταν, σε παγκόσμιο πολιτικό επίπεδο, συνέπειες αυτής της σχεδιαζόμενης «επιχείρησης απελευθέρωσης».

Οι επιπλέον συγκλίνουσες αναφορές ενίσχυσαν την άποψη ότι ο Μουσολίνι βρίσκονταν στο νησί της Πόντσα. Αργότερα, αποδείχθηκαν ως ορθές. Πράγματι, ο Μουσολίνι κρατούταν φυλακισμένος στη Σχολή Αστυνομίας του νησιού αυτού. Ο Χίτλερ όμως δεν το πίστευε. Είχε βγάλει το συμπέρασμα ότι η ιταλική κυβέρνηση δεν θεωρούσε τον Μουσολίνι κατά τρόπον τινά ως τιμώμενο πρόσωπο και θα τον μεταχειρίζονταν ως απλό κρατούμενο. Εξαιτίας αυτού, υπέθετε λοιπόν ότι ο Ντούτσε δεν κρατούνταν αιχμάλωτος στην Πόντσα, αλλά στο πολύ μικρό γειτνιάζον νησί Ventotone, ένα νησί -φυλακή εγκλεισμού βαρυποινιτών. Το συγκεκριμένο νησί ήταν ένα ιδιαίτερο, κυκλικής μορφής, γερό κάστρο, ένα αμυντικού προσανατολισμού κάστρο του οποίου οι τοίχοι περιβρέχονταν από τη θάλασσα.

Η επιχείρηση απαιτούσε τη συμμετοχή του Πολεμικού Ναυτικού. Στον αντιπτέραρχο Student παραδόθηκαν εξαιτίας αυτού ταχύπλοα και ένα υποβρύχιο. Διοικητής τους ήταν ο πλοίαρχος von Kamptz, ένας αξιωματικός του Πολεμικού Ναυτικού που είχε τη φήμη ενός ιδιαίτερα αποφασιστικού και τολμηρού άνδρα εξαιτίας μιας σειράς επιχειρήσεων στη θαλάσσια περιοχή της Μεσογείου. Το 3ο τάγμα 1ου Συντάγματος Αλεξιπτωτιστών υπό τον επισημναγό KarlHein βρίσκονταν σε ετοιμότητα επέμβασης πλησίον του Έμπολι και αργότερα στην περιοχή Castellamare. Υπάγονταν στον αντιπτέραρχο Student ως τη λήξη της «επιχείρησης απελευθέρωσης» στο Gran Sasso. Αυτός ήθελε να έχει αμέσως το

τάγμα σε ετοιμότητα στην περίπτωση που ο Μουσολίνι θα έπρεπε ξαφνικά να μεταφερθεί από το Gran Sasso προς ένα άλλο βρισκόμενο στο πεδίο δράσης της εν λόγω μονάδας νησί.

Ο Χίτλερ έδωσε τη συγκατάθεσή του να πραγματοποιηθεί η επιχείρηση όσο το δυνατό συντομότερα. Απαίτησε ωστόσο να διεξαχθεί ταυτόχρονη επιχείρηση και στα δύο αυτά νησιά.

La Spezia ή Μανταλένα;

Ο πλοίαρχος von Kamptz διέμενε κατά τη διάρκεια των απαραίτητων συσκέψεων για την προετοιμασία της επέμβασης στη Ρώμη σε ένα ξενοδοχείο του γερμανικού στρατού. Εκεί, συνάντησε συμπτωματικά έναν Γερμανό συνάδελφο του που ασκούσε διοικητικά καθήκοντα στο ιταλικό νησί -φρούριο Μανταλένα ως αξιωματικός- σύνδεσμος. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης εξέφρασε αυτός ο αξιωματικός εντελώς ξαφνικά την άποψή του ότι στο νησί Μανταλένα βρίσκεται ένας υψηλά ιστάμενος επισκέπτης. Υπήρχε η φήμη ότι ο Μουσολίνι βρίσκεται εδώ και ημέρες στο εν λόγω νησί.

Τούτη την αποφασιστική στιγμή έπαιξε η σύμπτωση ξανά ένα σημαντικά χρήσιμο ρόλο. Προτού ακόμα μπορέσει ο αντιπτέραρχος Student να προβεί σε περαιτέρω έρευνες και να προσαρμόσει τις προετοιμασίες του στη μεταβαλλόμενη κατάσταση, διατάχθηκε να μετακινηθεί εκ νέου στην Ανατολική Πρωσία, στο αρχηγείο του Χίτλερ. Εκεί, βρίσκονταν επίσης ο Ρόμελ, ο οποίος είχε μόλις αφιχθεί από τη Βόρεια Ιταλία και είχε πληροφορηθεί από τάχα σίγουρη πηγή ότι ο Μουσολίνι βρίσκονταν τελευταία σε ένα αγκυροβολημένο ιταλικό πολεμικό πλοίο στο λιμάνι της La Spezia. Την αναφορά του αντιπετάρχου Student, ότι ο Μουσολίνι κρατούνταν αιχμάλωτος στο νησί Μανταλένα, τη θεώρησε ο Χίτλερ, όπως προηγουμένως και στην περίπτωση της Πόντσα, ως λανθασμένη. Σύμφωνα με την άποψη του, ο Ντούτσε βρίσκονταν στην πόλη La Spezia. Θεωρούσε βέβαιο ότι η ιταλική κυβέρνηση προτίθενται να παραδώσει τον Μουσολίνι στις αντίπαλες δυνάμεις ως εγκληματία πολέμου. Ο Χίτλερ θεωρούσε την παραμονή του σε πολεμικό πλοίο ως αρχή της πράξης αυτής. Το γεγονός ότι ο Ρόμελ ήταν αυτός που του μετέφερε τη συγκεκριμένη πληροφορία, ενίσχυσε περαιτέρω την άποψη του Χίτλερ ότι ο Ντούτσε βρίσκεται στη La Spezia. Ο Ρόμελ βρίσκονταν τότε υπό την πλήρη εύνοια του Χίτλερ. Εν τέλει, ο Χίτλερ έδωσε μόνο την συγκατάθεση του για μια στρεφόμενη εναντίον της La Spezia ειδική επιχείρηση.

Φαίνονταν ξεκάθαρα ότι ο Μουσολίνι δεν βρίσκονταν πλέον στο νησί Πόντσα. Δεν ήταν ωστόσο εξακριβωμένο. Δεν μπορούσε επίσης να αποκλειστεί το γεγονός ότι οι φήμες, σύμφωνα με τις οποίες ο Μουσολίνι βρίσκεται στο νησί Μανταλένα ή στην πόλη La Spezia, είχαν διαδοθεί από την ιταλική Υπηρεσία Πληροφοριών για λόγους παραπλάνησης.

Σε κάθε περίπτωση έπρεπε να αρχίσει εκ νέου μια εκτενούς μορφής αναζήτηση. Τώρα όμως υπήρχε μια αφετηρία για την έναρξη αυτής. Στη La Spezia βρίσκονταν σε κάθε ιταλικό πολεμικό πλοίο ένας υπεύθυνος αξιωματικός καταδιωκτικών αεροσκαφών της Γερμανικής Πολεμικής Αεροπορίας. Ο αντιπτέραρχος Student με τη βοήθεια αυτών ξεκίνησε πάρα πολύ προσεκτικά τις έρευνες στη La Spezia. Δεν είχαν όμως αποτέλεσμα. Σε καμία περίπτωση δεν βρίσκονταν ο Μουσολίνι εκεί. Η παρουσία του δεν θα μπορούσε να μείνει κρυφή στα παρατηρητικά ματιά αυτών των επικεφαλής.

Την ίδια χρονική στιγμή έπρεπε επίσης να εξεταστεί η πληροφορία ότι ο Μουσολίνι βρίσκεται στο νησί Μανταλένα. Για τον αντιπτέραρχο Student δεν ήταν ωστόσο τόσο εύκολο. Ως γνωστό, ο Χίτλερ του είχε αναθέσει την ειδική αποστολή να θέσει υπό αυστηρότατη μυστικότητα σε εφαρμογή όλα τα απαραίτητα για την εύρεση και απελευθέρωση του Μουσολίνι μέτρα. Ο αντιπτέραρχος Student είχε λάβει πολύ σοβαρά την εντολή αυτή και γνώριζε πολύ καλά ότι η αυστηρότατη τήρηση της μυστικότητας

ήταν απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία της επιχείρησης. Εξαιτίας αυτού δεν είχε φέρει μαζί του στην περιγραφόμενη ενώπιον του Ρόμελ σύσκεψη στον Χίτλερ κανένα μέλος του επιτελείου του.

Στο σημείο αυτό ωστόσο δεν πρέπει να παραληφθεί ότι την ίδια χρονική στιγμή που επιχειρούνταν οι περιγραφόμενες προσπάθειες για τον εντοπισμό του Μουσολίνι έπρεπε να προετοιμαστεί η «Επιχείρηση Άξονας». Ο αντιπτέραρχος Student είχε πάρει μαζί του στο Φρασκάτι μόνο τους στενότερους συνεργάτες και τους πιο απαραίτητους βοηθούς του, ενώ ο κύριος όγκος του επιτελείου του σώματος αυτού είχε παραμείνει στη Νιμ. Για τη μετακίνηση ολόκληρου του επιτελείου θα έπρεπε να υπάρξει προηγουμένως, σύμφωνα με τις τότε προαναφερόμενες ισχύουσες γερμανοιταλικές συμφωνίες, η σύμφωνη γνώμη των Ιταλών. Η 2η Μεραρχία Αλεξιπτωτιστών -όπως ήδη γνωρίζουμε- είχε μεταφερθεί στην Ιταλία χωρίς την προηγουμένως συγκατάβαση από την πλευρά των Ιταλών παραβιάζοντας έτσι τη συμφωνία αυτή. Μια περαιτέρω επιδείνωση των γερμανοιταλικών σχέσεων δεν συνέφερε την παρούσα φάση τη Γερμανία. Έτσι, ο αντιπτέραρχος Student έπρεπε να αρκεστεί σε ένα ολιγομελές επιτελείο συνεργατών στην πόλη Φρασκάτι, το οποίο έφερε τον χαρακτηρισμό «Επιτελείο Ζητημάτων του Student» και σαν να ανήκε στο επιτελείο του Ανώτατου Στρατιωτικού Διοικητή Νοτίου Ευρώπης.

Οι προετοιμασίες της «Επιχείρησης Άξονας» προχωρούσαν στο παρασκήνιο με πολύ εντατικό ρυθμό, παρά την ένταση των γερμανοιταλικών σχέσεων. Στο εν λόγω χρονικό σημείο δεν διέθετε ο αντιπτέραρχος Student ούτε τον απαραίτητο χρόνο περί εξακρίβωσης του χώρου παραμονής του Μουσολίνι ούτε μπορούσε να επιβαρύνει κάποιον εκ των λίγων διαθέσιμων συνεργατών του με τη συγκεκριμένη αποστολή. Για το λόγο αυτό ζήτησε στην τελευταία του αναφορά από τον Χίτλερ να αναμειχθεί τώρα πλέον ο Skorzeny στην επιχείρηση για τον εντοπισμό του Ντούτσε. Ο Χίτλερ συμφώνησε με την πρόταση αυτή. Ο αντιπτέραρχος Student ανέθεσε τότε στον Skorzeny τον εντοπισμό του χώρου παραμονής του Μουσολίνι.

Η πρώτη εκ των τεσσάρων μοναδικού χαρακτήρα κινήσεων του Skorzeny, στο πλαίσιο των προσανατολισμένων για την απελευθέρωση του Μουσολίνι δράσεων, ήταν η επανεξέταση της άποψης ότι ο Μουσολίνι βρίσκονταν στο νησί Μανταλένα. Με απόλυτη προσήλωση και με αξιοθαύμαστη ενέργεια καταπιάστηκε με το νέο αυτό καθήκον. Οι κινήσεις αυτές απέδωσαν σε σύντομο χρονικό διάστημα καρπούς. Διαπίστωσε ότι ο Μουσολίνι είχε μεταφερθεί με ένα κατάσπρο νοσοκομειακό αεροσκάφος με πλωτήρα από το νησί Πόντσα προς το πολύ κοντά βρισκόμενο, βορείως της Σαρδηνίας, νησί-φρούριο Μανταλένα. Βρίσκονταν εκεί απομονωμένος και ισχυρά φρουρημένος, σε μια θερινή οικία στο νότιο άκρο της νήσου. Μπροστά εκεί και σε πολύ κοντινή απόσταση βρίσκονταν το λευκού χρώματος νοσοκομειακό αεροσκάφος στο νερό, ανά πάσα στιγμή έτοιμο προς αναχώρηση.

Ο Skorzeny διέθετε φαντασία και έμπνευση. Κατόρθωσε πολύ γρήγορα να μπάσει κρυφά στο νησί Μανταλένα έναν εκ των αρχηγών των SS, ο οποίος μιλούσε πολύ καλά ιταλικά, μεταμφιεσμένο σε ναύτη και να τον τοποθετήσει ως μόνιμο φρουρό επιτήρησης πλησίον της εξοχικής οικίας. Ο Skorzeny βρίσκονταν σε επικοινωνία από τη βορειοανατολική άκρη της Σαρδηνίας με τον επιτηρητή στο νησί Μανταλένα. Ταυτόχρονα, ενημερώθηκε κατ' εντολή του αντιπετάρχου Student αναφορικά με τις εκεί προϋποθέσεις επέμβασης. Ο αντιπτέραρχος Student κλήθηκε εκ νέου στον Χίτλερ που ακόμα αμφισβητούσε τον χώρο παραμονής στο νησί Μανταλένα. Είχε ακούσει περί ενός νέου ίχνους στο νησί Έλβα. Ο αντιπτέραρχος Student πήρε εξαιτίας αυτού μαζί του τον Skorzeny. Ο Χίτλερ θα ενημερώνονταν από τον ίδιο προσωπικά αναφορικά με το νεότερο αποτέλεσμα κατασκοπείας από τη Μανταλένα. Τώρα, ο Χίτλερ είχε επιτέλους πειστεί. Έδωσε στον αντιπτέραρχο Student μια εκ νέου ελευθερία κινήσεων.

Ο αντιπτέραρχος Student ζήτησε αναφορικά με την επιχείρηση εναντίον της Μανταλένα τη διάθεση μιας μοίρας υδροπλάνων. Τέθηκε αμέσως στη διάθεση του και μεταφέρθηκε στο ιταλικό λιμάνι παραμονής υδροπλάνων, στη λίμνη Bracciano (βορειοδυτικά της Ρώμης). Όλες οι προετοιμασίες προχώρησαν γρήγορα. Πλησίαζαν προς το τέλος τους, όταν ανέφερε ξαφνικά ο Skorzeny ότι ο Μουσολίνι εξαφανίστηκε τη νύχτα χωρίς να αφήσει κανένα ίχνος, η εξοχική οικία στην ακτή της Μανταλένα είναι εκ νέου άδεια και εγκαταλελειμμένη, το άσπρου χρώματος νοσοκομειακό αεροσκάφος είχε αναχωρήσει. Ο μήνας Αύγουστος όδευε εντωμεταξύ προς το τέλος του. Τα γερμανικά στρατεύματα είχαν αποσυρθεί από τη Σικελία. Ο αντίπαλος είχε ήδη αποβιβαστεί στην Καλαβρία. Εκεί, τα στρατεύματά μας υποχωρούσαν μαχόμενα. Καθημερινά αναμένονταν στη νότια ή κεντρική Ιταλία μια μεγαλύτερης κλίμακας συμμαχική απόβαση. Οι αεροπορικές επιδρομές με ρίψη βομβών εναντίον των ιταλικών πόλεων και των περιφερειών της Ρώμης πολλαπλασιάστηκαν. Αυτά τα νέα δεδομένα έδειχναν να συνηγορούν εκ νέου προς μια κατάρρευση της Ιταλίας. Η αίσθηση μιας κάποιας αποκλιμάκωσης τις επόμενες ημέρες ήταν κάτι γενικό και αόριστο. Σε τούτες τις φορτισμένες και με ένταση ημέρες του Σεπτεμβρίου εμφανίστηκε στη γερμανική πρεσβεία στη Ρώμη ο Ribbentropp. Διαβίβασε -με τελείως υπερβολικό τρόπο- επί την ευκαιρία αυτή στον αντιπτέραρχο Student ότι η «Επιχείρηση Ντούτσε» κρίνεται πλέον τώρα ως επείγουσα. Δεν πραγματοποιήθηκε ωστόσο μια προσωπική συνομιλία μεταξύ των δύο αυτών αντρών.

Ο Μουσολίνι στο ορεινό ξενοδοχείο στο Campo Imperatore.

Ο αντιπτέραρχος Student έλαβε ξαφνικά από την υπηρεσία Πληροφοριών υπό τον Kappler την αναφορά ότι ο Μουσολίνι βρίσκεται κατά μεγάλη πιθανότητα εδώ και μερικές ημέρες στο Gran Sasso. Ο αντιπτέραρχος αμφισβήτησε αρχικά την ορθότητα της συγκεκριμένης αναφοράς, μολοντί είχε ήδη κατ' επανάληψη διαπιστώσει ότι η εν λόγω υπηρεσία διέθετε ιδιαιτέρως καλές και αξιόπιστες επαφές. Η συγκεκριμένη αναφορά βρίσκονταν ωστόσο φαινομενικά σε αντίφαση προς την ως τώρα ισχύουσα άποψη ότι ο Μουσολίνι είχε μάλλον παραδοθεί στους Αμερικανούς. Στην πραγματικότητα όμως δεν υπήρχε καμία αντίφαση επειδή ο αγγλοαμερικανικός σχεδιασμός μιας αεραπόβασης στην περιοχή νοτίως της Ρώμης βρίσκονταν σε πλήρη συμφωνία με την πρόθεση των Ιταλών περί παράδοσης του Μουσολίνι στους Αμερικανούς. Το συγκεκριμένο αυτό σχέδιο δεν ήταν τότε γνωστό στη γερμανική πλευρά. Για το λόγο αυτό δεν θεωρούσε ο αντιπτέραρχος Student την παραμονή του Μουσολίνι στην ηπειρωτική χώρα ως εφικτή. Αναλογίστηκε ωστόσο -στην περίπτωση που επαληθευόταν η αναφορά- ότι αυτό θα μπορούσε να είναι ένα σημαντικό αποδεικτικό στοιχείο για μια απόβαση των συμμάχων στην περιοχή της Ρώμης. Τη σκέψη αυτή την απέρριψε. Του φάνηκε εντελώς απίθανη. Η σύμπτωση έπαιξε τώρα, για τρίτη φορά, αποφασιστικό ρόλο. Λίγο μετά την αναφορά του Kappler επισκέφτηκε ο αντιπτέραρχος Student την μόλις αφιχθείσα μοίρα υδροπλάνων στη λίμνη Bracciano. Όπως είναι γνωστό, είχε διατεθεί και υπαχθεί σ' αυτόν για την «Επιχείρηση Απελευθέρωσης του Μουσολίνι». Κατόπιν της επιθεώρησης αυτού των καταλυμάτων και των χώρων παραμονής των αεροσκαφών, ο αντιπτέραρχος Student δοκίμασε κατά την προσφιλή του συνήθεια μια μικρή μερίδα φαγητού από την κινητή κουζίνα. Εκεί, ο επικεφαλής της μοίρας, που παρεμπιπτόντως δεν είχε έως τώρα συζητήσει μαζί του περί της εν λόγω αποστολής, διηγήθηκε σε αυτόν το παρακάτω συμβάν: «πριν μερικές ημέρες πραγματοποιήθηκε στα άγρια χαράματα σήμανση συναγερμού αεροπορικής επίθεσης -ο αντιπτέραρχος Student τέντωσε αμέσως τα αυτιά του-, δεν εμφανίστηκαν ωστόσο εχθρικά αεροσκάφη. Αντ' αυτών αφίχθη όμως ένα άσπρου χρώματος ιταλικό νοσοκομειακό αεροσκάφος και προσθαλασώθηκε στη λίμνη Bracciano. Κατόπιν, ένα κλειστού τύπου ασθενοφόρο μαζί με κάμποσα άλλα οχήματα

αναχώρησαν, έχοντας αναπτύξει ταχύτητα, με κατεύθυνση τη Ρώμη. Στο αεροδρόμιο διαδόθηκε έπειτα η φήμη ότι ο Ντούτσε είχε μεταφερθεί με το ασθενοφόρο.

Ο αντιπτέραρχος Student γνώριζε τώρα ήδη αρκετά. Γρήγορα πήρε το δρόμο της επιστροφής προς Φρασκάτι. Καθοδόν ήρθε στο μυαλό το σουρεαλιστικό αυτής της κατάστασης: για εβδομάδες έσπαγε το κεφάλι του σχετικά με αυτή την επιχείρηση απελευθέρωσης. Ήθελε και δεν ήθελε να επιτύχει. Κάθε φορά που ρίχνονταν το δίχτυ και έκλεινε ο κλοιός ξέφευγε την τελευταία ακριβώς στιγμή το πολύτιμο πουλί από την αντίπαλη περιοχή. Και τώρα τον οδήγησαν οι Ιταλοί στη μοίρα των αεροσκαφών που είχε μεταφερθεί εδώ αποκλειστικά για την απελευθέρωση του. Θα χρειάζονταν απλά να επέμβει. Ωστόσο, δεν γνώριζε τίποτα για την αποστολή για την οποία είχε σταλθεί αυτή στη λίμνη Bracciano. Μια άκρως αυστηρού τύπου μυστικότητα μπορεί προφανώς επίσης να έχει ενίοτε μειονεκτήματα. Στην περίπτωση αυτή ήταν η αιτία, που μια μοναδική ευκαιρία πέρασε ανεκμετάλλευτη.

Ο αντιπτέραρχος Student απεφάσισε τώρα να πράξει αυτόνομα και όσο το δυνατό γρηγορότερα. Δεν ήθελε προηγουμένως να ενημερώσει τον Χίτλερ και να ακολουθήσει την απόφασή του. Τα συμβάντα των προηγούμενων εβδομάδων απέδειξαν με το παραπάνω ότι θα χάνονταν πολύτιμος χρόνος.

Το Gran Sasso είναι ο υψηλότερος ορεινός όγκος της περιφέρειας Αμπρούτσο. Σε μια εκ των νοτίων κορφών βρίσκονται σε υψόμετρο των 2.120 μ. το μικρού μεγέθους νεόκτιστο ξενοδοχείο Campo Imperatore. Ήταν κτισμένο από ξύλο στο στιλ σαλέ. Ένα κινούμενο με ηλεκτρισμό τελεφερίκ οδηγούσε εκεί από το χωριό Assergi. Το σαλέ βρίσκονταν απομονωμένο. Ήταν το μοναδικό κτήριο στη γύρω περιοχή, σε ένα βραχώδη ειδυλλιακού τύπου ρομαντικό ορεινό τοπίο.

Το να κατεβάσουν από εκεί τον Ντούτσε ήταν ένα πολύ μεγάλο εγχείρημα, λαμβανομένου υπόψη των μεγάλων δυσκολιών στη μορφολογία εδάφους και της μετά βεβαιότητας αυστηρής φρουρήσης. Όπως αργότερα διαπιστώθηκε, είχαν τοποθετηθεί στο σταθμό της κοιλάδας και στην κορυφή 600 καραμπινιέροι για τη φρουρήση του Μουσολίνι. Επιπλέον, υφίστατο από το ξενοδοχείο μια άμεση ραδιογραφική και μέσω του Assergi τηλεπικοινωνιακή σύνδεση με τη Ρώμη.

Αρχικά, είχε σημασία να ληφθούν χρήσιμες αεροφωτογραφίες του Campo Imperatore, αποκλειστικά μέσω αναγνωριστικών πτήσεων. Οι πτήσεις αυτές θα έπρεπε ωστόσο να πραγματοποιηθούν με την ύψιστη προσοχή και επιδεξιότητα, ώστε να μη δημιουργήσουν καμία υποψία στους ομολογουμένως πολύ καχύποπτους Ιταλούς. Ο αξιωματικός, στον οποίο θα αναθέτονταν η αποστολή αυτή, έπρεπε να είναι ένας καλός με εμπειρία πιλότος αναγνωριστικών αεροσκαφών και από την άλλη όμως να χαίρει της πλήρους εμπιστοσύνης του αντιπτέραρχου Student αναφορικά με την ικανότητα και αξιοπιστία του. Όλες οι προϋποθέσεις αυτές επικεντρώνονταν στον σημαγό Langguth, του γραφείου Ιγ στο Επιτελείο Στρατού. Σε αυτόν ανατέθηκε λοιπόν τούτη η σημαντική αποστολή. Πραγματοποίησε την πτήση αναγνώρισης στις 8 Σεπτεμβρίου 1943, την ημέρα της απόβασης στο Σαλέρνο και της αποστασίας της Ιταλίας. Για να μην κινήσει υποψίες στους Ιταλούς, χρησιμοποιήθηκε για τη συγκεκριμένη πτήση ένα Me 111 αντί ενός αναγνωριστικού αεροσκάφους, εφοδιασμένο με υψηλής ποιότητας φωτογραφικές μηχανές. Ο Langguth πέταξε πάνω από το Gran Sasso σε ύψος 4.200 πόδια και προχώρησε στη λήψη μιας σειράς χρήσιμων αεροφωτογραφιών με μια 21 cm φωτογραφική μηχανή. Μέσω αυτών μπορούσε κάποιος με την πρώτη ματιά να διακρίνει ότι η επιχείρηση -εάν διεξάγονταν- θα πραγματοποιούνταν μόνο με μικρά σε μέγεθος ανεμόπτερα, τα οποία είχαν περάσει με επιτυχία τις δοκιμές αξιοπιστίας τους, ήδη στην κατάληψη του Forts Eben Emael. Ο Skorzeny συμμετείχε στην πτήση λήψης αεροφωτογραφιών ως ένας ιδιαίτερα ενδιαφερόμενος επιβάτης.

Ταυτόχρονα, ο αντιπτεράρχος Student έστειλε τον επιτελικό στρατιωτικό ιατρό, Δρ. Krutoff, στο Gran Sasso για μια σε προσωπικό επίπεδο ενημέρωση. Είχε ως αποστολή να διαπιστώσει εάν το ξενοδοχείο αθλητικού τουρισμού στο Campo Imperatore κρίνονταν ως κατάλληλος χώρος ανάπαυσης για τους αλεξιπτωτιστές και εάν ήταν τη χρονική τούτη στιγμή κατειλημμένο. Ο Δρ Krutoff ήταν ιδιαιτέρως κατάλληλος για τη συγκεκριμένη αποστολή, επειδή ελίσσονταν με επιδέξιο τρόπο και μιλούσε καλά την ιταλική γλώσσα. Έδωσε τη σπουδαίας σημασίας αναφορά ότι το ξενοδοχείο ήταν εδώ και μερικές ημέρες κλειστό και δεν επιτρέπονταν η δημόσια χρήση του τελεφερίκ. Επιπλέον, ανέφερε στην αρμόδια υγειονομική υπηρεσία στη Ρώμη ότι το ξενοδοχείο στο Campo Imperatore κρατούσε σε σταθερή έως τώρα βάση ορισμένα ελεύθερα δωμάτια για τους Γερμανούς στρατιώτες. Το προνόμιο αυτό είχε καταργηθεί από τις ιταλικές υπηρεσίες πριν λίγες ημέρες. Η εικασία περί αιχμαλωσίας του Μουσολίνι εκεί, επιβεβαιώθηκε σε μεγάλο βαθμό. Δεν υπήρχε καμία πλέον αμφιβολία. Ο Δρ Krutoff συνέταξε την αναφορά του στις 8 Σεπτεμβρίου, την ημέρα της αποστασίας της Ιταλίας. Στο χρονικό αυτό σημείο ξέσπασε η «Μάχη της Ρώμης», που απορρόφησε όλες οι δυνάμεις και την πλήρη προσοχή του αντιπτεράρχου Student και των συνεργατών του. Όλες οι σκέψεις και προετοιμασίες για την απελευθέρωση του Μουσολίνι ετέθησαν προσωρινά στο παρασκήνιο.

Ο Μουσολίνι είχε μετακινηθεί αεροπορικώς κάποια εκ των τελευταίων ημερών του Αυγούστου -όπως έχει ήδη περιγραφεί- από τη Μανταλένα στη λίμνη Bracciano. Από εκεί οδηγήθηκε στη Ρώμη, όπου εξετάστηκε από έναν ειδικό ιατρό εξαιτίας της πάθησης του στη χολή. Την ίδια κιόλας ημέρα μεταφέρθηκε με κλειστό ασθενοφόρο προς το Assergi, το σταθμό του Gran Sasso. Παρέμεινε εκεί έως στις 6 Σεπτεμβρίου. Μόλις τότε ήταν το ορεινό ξενοδοχείο έτοιμο να τον υποδεχτεί. Την ημέρα αυτή οδηγήθηκε στο Campo Imperatore.

Ο Μουσολίνι απελευθερώνεται στο Gran Sasso.

Αργά το βράδυ της 10ης Σεπτεμβρίου είχε ουσιαστικά η «Μάχη Της Ρώμης» κριθεί. Την ίδια κιόλας νύχτα πήρε ο αντιπτεράρχος Student την απόφαση να πραγματοποιήσει νωρίς το πρωί της 12ης Σεπτεμβρίου την επιχείρηση απελευθέρωσης του Μουσολίνι. Το σύντομης διάρκειας σιωπητήριο που διήρκησε έως το πρωί της 11ης Σεπτεμβρίου κύλησε ανήσυχα για αυτόν. Παρά την κούραση των τελευταίων ημερών και παρά -ή ίσως καλύτερα- εξαιτίας της μεγάλης του υπερκόπωσης βίωσε ένα πλήθος μπερδεμένων ονείρων. Στο όνειρό του εμφανίστηκε ξαφνικά ο Μουσολίνι με χλωμό πρόσωπο και με ικετευτικές κινήσεις χεριών σαν εκλιπαρούσε για βοήθεια.

Τα υψηλόβαθμα στρατιωτικά στελέχη έδιναν κατά κανόνα εντολές στους υφισταμένους επικεφαλής των μονάδων αυτών χωρίς να καθορίζουν τις λεπτομέρειες. Ο υπαρχηγός επιτρέπονταν να καθορίσει ο ίδιος την τακτική για το επιτυχές αποτέλεσμα της αποστολής του, σύμφωνα με τις διαμορφωμένες κατά τόπους συνθήκες, την κατάσταση του εχθρού και μέσω των δικών του δυνάμεων και απαραίτητων δυνατοτήτων. Η συγκεκριμένη μέθοδος επαληθεύθηκε σε πολυάριθμες εκστρατείες ως ορθή.

Ο αντιπτεράρχος συνειδητοποίησε κατόπιν ώριμης σκέψης ότι έπρεπε να παρεκκλίνει από το συγκεκριμένο κανόνα, για τον καθορισμό του σχεδίου μιας αστραπιαίας επίθεσης στο Gran Sasso. Ο ίδιος διέθετε όλες τις στρατιωτικές δυνάμεις και μέσα που θα μπορούσαν να του εγγυηθούν την με επιτυχία έκβαση της επιχείρησης. Αυτός ο ίδιος κατείχε τις πολυσύνθετες γνώσεις και εμπειρίες που ήταν απαραίτητες για να μπορούν συνδέσουν εντελώς διαφορετικού είδους παράγοντες στην επιχείρηση αυτή προς μια ανεμπόδιστη και άκρως αποτελεσματική συνεργασία. Αποφάσισε εκ τούτου να καθορίσει από μόνος του όλες τις λεπτομέρειες της επιχείρησης και να ηγηθεί αυτής.

Ο αντιπτεράρχος Student ανέθεσε την υλοποίηση αυτής στο εκπαιδευτικό τάγμα Αλεξιπτωτιστών υπό τον επισμηναγό Mors. Τον διέταξε ρητά να παρατάξει μόνο ένα

λόχο με ανεμόπτερα στο Gran Sasso. Ο ίδιος ο επισημναγός έπρεπε να φτάσει με τον κύριο όγκο του τάγματος του οδικώς στο Assergi, να καταλάβει το σταθμό του τελεφερίκ, να εμποδίσει τη χρήση αυτού από τους Ιταλούς, να δημιουργήσει αμέσως επαφή με τον επιβιβαζόμενο στο βουνό λόχο και να τον υποστηρίξει με ενισχύσεις σε περίπτωση ανάγκης. Η σπουδαιότερη όμως αποστολή του επισημναγού Mors ήταν η κάλυψη της αστραπιαίας διεξαγόμενης επίθεσης του αποβιβαζόμενου στο Gran Sasso λόχου εναντίον κάθε ιταλικής ανάμειξης από το Assergi. Ήταν όμως για αυτό απαραίτητο μια χρονική εναρμόνιση της άφιξης του τάγματος στο σταθμό της κοιλάδας με την αεραπόβαση του λόχου στο βουνό, έτσι ώστε να μπορούσαν, εάν ήταν δυνατό, να υλοποιηθούν ταυτόχρονα. Εδώ, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι στην περιοχή, την οποία θα διάσχιζε ο επισημναγός Mors με τη μονάδα του έως το Assergi, ήταν πιθανό να σημειωθούν συγκρούσεις με ιταλικές μονάδες πιστές στον Badoglio. Όταν εξασφαλιζόνταν ότι δεν θα μπορούσε να εμποδιστεί από το Assergi η πραγματοποίηση της αποστολής στο Gran Sasso, θα ήταν το εναέριο κομμάτι του εγχειρήματος σίγουρα το δυσκολότερο. Στα υψώματα του Αμπρούτσο θα μπορούσαν τα άγνωστα και εντελώς απρόβλεπτα ρεύματα αέρος να αποτελέσουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο για την επιχείρηση απελευθέρωσης του Μουσολίνι. Κανένα ανεμόπτερο δεν είχε έως τώρα πραγματοποιήσει πτήση πάνω από την εν λόγω περιοχή. Τώρα, η πτήση αυτή θα επιχειρούνταν για πρώτη φορά με μια ολόκληρη μοίρα βαριά φορτωμένων ανεμοπλάνων. Ο αντιπτέραρχος Student ήταν αντιθέτως πεπεισμένος ότι για κάθε συμμετέχοντα πιλότο αεροσκάφους και ανεμοπλάνου θα ήταν η πρόκληση αυτή ένα ιδιαίτερο κίνητρο για την ικανότητα τους σχετικά με τον χειρισμό αεροσκαφών. Ως ένας παλιός και έμπειρος πιλότος και χειριστής ανεμοπλάνων είχε ξεκάθαρη κρίση τόσο για τις δυσκολίες όσο και για τη δυνατότητα διεξαγωγής της συγκεκριμένης εναέριας επιχείρησης.

Αντιθέτως με την ανησυχία του περί της έκβασης της εναέριας φάσης της επιχείρησης, ο αντιπτέραρχος Student δεν ανέμενε την πρόκληση κάποιας άξιας λόγω δυσκολίας στο Campo Imperatore. Ήταν απόλυτα βέβαιος ότι η αθόρυβη πτήση και προσγείωση ενός και μόνο ανεμοπλάνου θα παρέλυε τους αιφνιδιασμένους άνδρες της ιταλικής φρουράς στο Gran Sasso για κάμποσα λεπτά και δεν θα ήταν σε θέση να προβάλουν οποιαδήποτε αντίσταση. Το σάστισμα αυτό θα αρκούσε στους έχοντας προβεί σε δοκιμές μάχης αλεξιπτωτιστές για τον αποπλυσμό των Ιταλών φρουρών.

Η επόμενη μοίρα ανεμοπλάνων βρίσκονταν στο Grosseto, απέναντι στο κατεχόμενο ακόμα από τα στρατεύματα του Badoglio νησί Έλβα. Έλαβε διαταγή από τον αντιπτέραρχο Student να απογειωθεί το ξημέρωμα της 12ης Σεπτεμβρίου με προορισμό το αεροδρόμιο Pratica di Mare. Ο ίδιος προσωπικά ήθελε να δώσει εκεί τη διαταγή επέμβασης και να βεβαιωθεί ότι όλοι οι πιλότοι των ρυμουλκών και των ανεμοπλάνων θα είχαν επαρκώς κατατοπιστεί σχετικά με την αποστολή τους. Ο επισημναγός Mors όρισε το διοικούμενο από τον υποσημναγό Freiherr von Berlepsch 1ο λόχο του εκπαιδευόμενου τάγματος του για την επέμβαση στο Campo Imperatore. Ο ίδιος ο Skorzeny θα ενσωμάτωνε σε τούτον ορισμένους από τους άνδρες του των SS. Ενώ στον υποσημναγό von Berlepsch με τους αλεξιπτωτιστές του ανατέθηκε η ευθύνη για την εξουδετέρωση μιας πιθανής αντίστασης και η άνευ εμποδίων πραγματοποίηση ολόκληρης της διεξαγόμενης στο βουνό επιχείρησης απελευθέρωσης, ο Skorzeny, ως όργανο της Αστυνομίας, θα είχε την ευθύνη της προσωπικής προστασίας του Ντούτσε. Θα έπρεπε έπειτα να μεταφέρει τον έχοντας απελευθερωθεί Μουσολίνι στη Γερμανία.

Αργά το απόγευμα της 11ης Σεπτεμβρίου παρουσιάστηκαν για ακόμα μια φορά στον αντιπτέραρχο Student ο Mors και ο Skorzeny. Ο Mors είχε υπολογίσει επακριβώς τον απαραίτητο χρόνο για την πορεία των οχημάτων προς το Assergi. Στο σημείο αυτό είχε οδηγηθεί στο συμπέρασμα ότι δεν θα μπορούσε με το τάγμα του να φτάσει σε καμία περίπτωση στο καθορισμένο χρονικό σημείο στο Assergi. Στο έως τώρα υπολογισμό του

χρόνου δεν είχε εκτιμηθεί επαρκώς η αναγκαιότητα κατανίκησης κάμποσων ορεινών εμποδίων και η καθοδόν πιθανότητα εξουδετέρωσης της αντίστασης των ιταλικών στρατευμάτων. Ο Mors ζήτησε εξαιτίας αυτού μια χρονική αναβολή κάποιων ωρών. Ο αντιπτέραρχος Student δεν μπόρεσε να κάνει τα προβαλλόμενα από τον επισημναγό Mors επιχειρήματα δεκτά. Καθόρισε με βαρυθυμία το χρονοδιάγραμμα της απόβασης στο Gran Sasso και της άφιξης του εκπαιδευτικού τάγματος στο Assergi για τις 14:00. Η πτήση προς το Gran Sasso θα διεξάγονταν τώρα τη μεσημεριανή ώρα του υποτροπικού κλίματος στα τέλη του καλοκαιριού. Τώρα, στη ζέστη του μεσημεριού, θα παρουσιάζονταν σε πολλαπλάσιο αριθμό όλες οι δυσκολίες οι οποίες με θα επιβάρυναν δίχως άλλο την πτήση. Δεν μπορούσε όμως να ληφθεί υπόψη μια περαιτέρω αναβολή για τις με περισσότερη δροσιά βραδινές ώρες ή ακόμα για τις πρώτες πρωινές ώρες της επόμενης ημέρας. Είχε ήδη χαθεί πάρα πολύ χρόνος εξαιτίας της Μάχης της Ρώμης. Το Gran Sasso, οι προσβάσεις αυτού από Αδριατική και η πλειοψηφία των λιμανιών της Αδριατικής βρίσκονταν υπό ιταλικό έλεγχο. Οι Ιταλοί μπορούσαν ανά πάσα στιγμή να μεταφέρουν τον Μουσολίνι από το Gran Sasso, να τον οδηγήσουν σε ένα λιμάνι της Αδριατικής και από εκεί να τον παραδώσουν δια της θαλάσσιας οδού στους Αμερικανούς. Δεν έπρεπε λοιπόν να χαθεί καθόλου πολύτιμος χρόνος. Η πτήση έπρεπε, λόγω αυτών των ιδιαίτερα δύσκολων συνθηκών της μεσημεριανής ώρας, να τολμηθεί και να παρθεί το ανάλογο ρίσκο μιας πιθανής αποτυχίας.

Ο αντιπτέραρχος Student ανέθεσε στον σημναγό Langguth την ευθύνη της εναέριας φάσης της επιχείρησης. Επειδή είχε πραγματοποιήσει την πτήση λήψης αεροφωτογραφιών πάνω από το Gran Sasso, είχε εξοικειωθεί με το έδαφος με αποτέλεσμα ως έμπειρος πιλότος να μπορεί να βρει την κατάλληλη, προσαρμοσμένη στις εκάστοτε συνθήκες, εναέρια οδό. Θα ηγείτο της ομάδας ρυμουλκών από το μπροστά βρισκόμενο αντίστοιχο αεροσκάφος.

Ο σημναγός Mors παρέταξε τις πρώτες πρωινές ώρες της 12ης Σεπτεμβρίου το μεγαλύτερο μέρος του εκπαιδευτικού τάγματος σε οδική πορεία προς Assergi. Ο αντιπτέραρχος Student αφίχθη στις 9:00 στο αεροδρόμιο Pratica di Mare. Ήθελε ο ίδιος προσωπικά να γνωστοποιήσει εκεί στους πιλότους και στους αλεξιπτωτιστές την αποστολή τους, την οποία ακόμα δεν γνώριζαν στο χρονικό αυτό σημείο. Στην άκρη του αεροδρομίου συνάντησε -εκτός τον υποσημναγό Freiherr von Berlepsch και τον λόχο του- τον Skorzeny με όλους τους άνδρες της μονάδας του. Ο Skorzeny ανέφερε στον αντιπτέραρχο ότι όλοι οι άνδρες του ήταν έτοιμοι να ριχτούν εθελουσίως με αλεξίπτωτα στο Gran Sasso. Ο αντιπτέραρχος Student του εξήγησε ότι μια τέτοια ρίψη δεν ήταν ούτε εφικτή ούτε απαραίτητη. Έδωσε όμως τη συγκατάθεση του ότι εκτός του Skorzeny θα μπορούν να πετάξουν μαζί έως 20 άνδρες των SS, οι οποίοι είχαν ιδιαιτέρως διακριθεί κατά την αναζήτηση του Μουσολίνι.

Έπειτα, έφτασε ένας Ιταλός στρατηγός караμπινιέρων στο αεροδρόμιο. Ήταν ο στρατηγός Soleti. Τον είχε προτείνει ο Skorzeny. Ήταν ιδέα του Skorzeny να συμμετέχει ο συγκεκριμένος στην εν λόγω επιχείρηση. Είχε ήδη γίνει γνωστό ότι ο Μουσολίνι θα θανατώνονταν στην περίπτωση μιας προσπάθειας απελευθέρωσης του από τους Γερμανούς. Αυτό θα μπορούσε να αποτραπεί εάν πέταγε μαζί τους στο ορεινό ξενοδοχείο ένας στρατηγός караμπινιέρων, θα ρίχονταν πρώτος από το αεροσκάφος και θα έντεινε μέσω της παρουσίας αυτού τη σε γενικές γραμμές επικρατούσα σύγχυση των αιφνιδιασμένων φρουρών. Η επέμβαση του συγκεκριμένου στρατηγού караμπινιέρων στην επιχείρηση απελευθέρωσης ήταν η δεύτερη πολύ σημαντική συνεισφορά του Skorzeny. Ο αντιπτέραρχος είχε ήδη συμφωνήσει την προηγούμενη ημέρα με την πρόταση του Skorzeny να πάρουν μαζί στο Gran Sasso τον στρατηγό Soleti. Ο στρατηγός των караμπινιέρων είχε κληθεί να παρουσιαστεί στο αεροδρόμιο και παρουσιάστηκε ακριβώς στην ώρα του. Ο αντιπτέραρχος Student τον πήρε κατά μέρος και του εξήγησε

περί τίνος επρόκειτο και ποιος ήταν ο ρόλος που είχε ανατεθεί σε αυτόν. Ο Ιταλός στρατηγός αιφνιδιάστηκε εντελώς από την αποστολή που θα έπρεπε να αναλάβει και δεν χάρηκε ιδιαίτερος. Μόνο μετά την ενθάρρυνση αυτού από τον αντιπτέραρχο Student, έδωσε κατόπιν δισταγμού τη συγκατάθεση του. Βρισκόμενος σε σύγκρουση με τα συναισθήματα του δεν του ήταν φυσικά εύκολο. Ο καθοριστικός παράγοντας για τον στρατηγό Soletti ήταν πιθανότατα το δοσμένο από τον αντιπτέραρχο Student επιχείρημα ότι μέσω της συμμετοχής του θα μπορούσε να εμποδίσει μια άσκοπη αιματοχυσία. Γνωστοποιήθηκε μόλις μετά την επιχείρηση ότι ο ίδιος ο στρατηγός Soletti έπρεπε, στις 25 Ιουλίου, να προβεί στη σύλληψη του Μουσολίνι. Η σύμπτωση ήθελε τώρα ειδικά αυτός να συμμετέχει στην απελευθέρωση του. Το πεπρωμένο ακολουθεί ενίοτε παράξενες διαδρομές.

Η μοίρα των ανεμοπλάνων δεν βρίσκονταν εκεί. Έπρεπε να είχε απογειωθεί από την πόλη Grossetto το ξημέρωμα. Είχε περάσει κατά πολλού το χρονικό διάστημα στο οποίο θα έπρεπε να είχε αφιχθεί στο αεροδρόμιο Pratica di Mare. Κύλησε μια ακόμα ώρα αναμονής προκαλώντας ανησυχία. Επιτέλους, οι πρώτες ομάδες ρυμουλκών εμφανίστηκαν στον καθαρό μπλε ουρανό. Είχε φτάσει η ώρα.

Η αποστολή γνωστοποιήθηκε τάχιστα μέσω του αντιπτεράρχου Student και δόθηκαν οι οδηγίες για κάθε καθήκον ξεχωριστά. Η επιχείρηση απελευθέρωσης του Μουσολίνι είχε οργανωθεί στηριζόμενη στον απόλυτο αιφνδιασμό. Τα στοιχεία του εν λόγω αιφνδιασμού βασίζονταν στη νοοτροπία των Ιταλών, στη μεσημεριανή ώρα, στα ανεμόπτερα, στον στρατηγό των καραμπινιέρων. Ο λόχος του υποσημηναγού von Berlepsch ήταν ένας πολύ αξιόμαχος λόχος. Θα διεκπεραίωνε την ανατιθέμενη σε τούτον αποστολή στο Campo Imperatore σίγουρα, αξιόπιστα και γρήγορα. Άλλα πρώτα έπρεπε να φτάσει στο βουνό.

Ο αντιπτέραρχος Student δεν γνώριζε αρκετά αναφορικά με τη μοίρα των ρυμουλκών υπό τον υποσημηναγό Heindenstrich, όπως επίσης με τη μοίρα ανεμοπλάνων υπό τον ανθυποσημηναγό Meyer-Wehner. Είχαν αποδεσμευτεί από το μεγάλο σε μέγεθος τμήμα των ανεμοπλάνων. Με την πάροδο όμως του χρόνου είχε αποκτήσει το προσωπικό των ανεμοπλάνων, σε γενικές γραμμές, ένα τόσο καλό επίπεδο ικανότητας, ώστε οποιαδήποτε μονάδα αυτού του επίλεκτου σώματος να είναι κατάλληλη για την πραγματοποίηση δύσκολων αποστολών. Ο αντιπτέραρχος Student μπορούσε να βασιστεί στους πιλότους αυτών. Εάν υπήρχε η παραμικρή δυνατότητα να ξεπεραστούν οι αναμενόμενες κατά τη διάρκεια της πτήσης δυσκολίες, οι πιλότοι αυτοί θα την εντόπιζαν και θα την εφάρμοζαν. Ο αντιπτέραρχος Student απεφάσισε να δώσει την εντολή, βάσει της ακλόνητης του πεποίθησης, ότι δεν θα έπρεπε να ριχτεί καμία απολύτως σφαίρα τόσο κατά την αώρηση προς προσγείωση, όσο και κατά την ίδια την προσγείωση στο Campo Imperatore. Εξαιτίας αυτού δεν θα ήταν απαραίτητη μια προσγείωση καθέτου εφόρμησης και καμία ρίψη αλεξιπτωτών με φρένα. Ανέμενε πολύ περισσότερο από τον κάθε πιλότο των ανεμοπλάνων απόλυτη ησυχία και μια αλάνθαστη προσγείωση σε επίπεδη πτήση. Κατόπιν, ο αντιπτέραρχος Student εγκατέλειψε τις μονάδες ώστε να δοθεί η κάθε μια αποστολή ξεχωριστά και επέστρεψε στο Φρασκάτι.

Ο σημηναγός Langguth κατατόπισε με τη βοήθεια του χάρτη και των αεροφωτογραφιών τους πιλότους των ρυμουλκών και των ανεμοπλάνων. Στο σημείο αυτό επέστησε την προσοχή όλων ότι η μεγαλύτερη δυσκολία θα βρίσκεται, κατά την άποψη αυτού, στη διάσχιση της βρισκόμενης έως 1.300 π. ύψους, οροσειράς ανατολικά του Τίβολι. Ήταν το πρώτο ορεινό εμπόδιο που έπρεπε να διασχίσουν. Δεν θεωρούσε δεδομένο ότι όλες οι ομάδες ρυμουλκών κατά τη σχετικά σύντομη σε διάρκεια πτήση θα κατόρθωναν να κερδίσουν το αναγκαίο ύψος πριν από τα πρώτα βουνά.

Ο ανθυποσημηναγός Meyer-Wehner έδωσε εντολή κατόπιν σύσκεψης υπό τον σημηναγό Langguth να περιτυλιχθούν, ως η τελευταία τεχνικής φύσης προετοιμασία, τα φρένα

προσγείωσης των ανεμοπλάνων με συρμάτινο πλέγμα. Με αυτό το, βάσει παλαιότερων επεμβάσεων, αξιόπιστο μέτρο θα μειωνόταν η ολισθηρότητα των ανεμοπλάνων κατά τη διάρκεια της προσγείωσης.

Ο υποσημναγός Freiherr von Berlepsch τοποθέτησε κατόπιν το λόχο του όπως επίσης τον Skorzeny και τους άνδρες αυτού στο κάθε ένα ανεμοπλάνο ξεχωριστά για την πραγματοποίηση της πτήσης. Όρισε ως αρχηγός της μονάδας ότι ο ίδιος και ο λόχος του θα πέταγαν με το πρώτο ανεμοπλάνο της επικεφαλής αλυσίδας -επομένως στην αλυσίδα της καθοδήγησης-. Η συγκεκριμένη διαμοίραση ήταν αυτονόητη σε όλες τις επεμβάσεις ανεμοπλάνων. Ο επικεφαλής της προς επέμβαση ομάδας πετούσε πάντα με το προπορευόμενο ανεμοπλάνο.

Ο Skorzeny και οι άντρες του τοποθετήθηκαν κατόπιν εντολής του υποσημναγού von Berlepsch στη δεύτερη αλυσίδα της ομάδας. Επειδή ο σημναγός Langguth θα καθοδηγούσε από το βρισκόμενο στην πρώτη γραμμή ρυμουλκό της ομάδας, ο επικεφαλής της μοίρας ρυμουλκών, υποσημναγός Heidenreich, τοποθετήθηκε στη θέση του παρατηρητή του επικεφαλής ρυμουλκού της δεύτερης αλυσίδας. Προτού οι άνδρες προχωρήσουν στην κατ' αυτόν τον τρόπο διάταξη στα ανεμόπτερα, μια προειδοποιητική βολή A/A πυροβολαρχίας ανήγγειλε την προσέγγιση μιας εχθρικής μονάδας αεροσκαφών. Οι πιλότοι, οι αλεξιπτωτιστές, ο Skorzeny με τους άνδρες του και ο Ιταλός στρατηγός Soletì καλύφθηκαν στο άκρο του αεροδρομίου. Εθεάθη μια μονάδα βρετανικών βομβαρδιστικών. Πλησίαζε ξεκάθαρα το αεροδρόμιο. Ο αναμενόμενος ωστόσο βομβαρδισμός δεν πραγματοποιήθηκε. Η βρετανική μονάδα προσπέρασε χωρίς να προβεί σε ρίψη βομβών στο αεροδρόμιο, στο οποίο οι ομάδες ρυμουλκών είχαν παραταχθεί έτοιμες προς αναχώρηση. Προφανώς, κατευθύνονταν προς άλλον προορισμό. Μετά από λίγα λεπτά βρίσκονταν οι πιλότοι, ο λόχος Αλεξιπτωτιστών καθώς και ο Skorzeny δίπλα στα αεροσκάφη έτοιμοι προς επιβίβαση. Επειδή ο υποσημναγός Heidenreich επιβιβάστηκε στο επικεφαλής ρυμουλκό της δεύτερης αλυσίδας, ο ανθυποσημναγός Meyer-Wehner ανάλαβε τη διοίκηση του ανήκοντα στην ίδια ομάδα ρυμουλκών προπορευόμενου ανεμοπλάνου της δεύτερης αλυσίδας. Ο Skorzeny τοποθετήθηκε στο καθοδηγούμενο από τον ανθυποσημναγό Meyer-Wehner ανεμοπλάνο. Εντωμεταξύ, ο στρατηγός Soletì απώλεσε για μια ακόμα φορά την προθυμία συμμετοχής αυτού στην πτήση. Μόλις λίγο πριν την επιβίβαση στο ανεμοπλάνο αποπειράθηκε να αυτοπυροβοληθεί με πιστόλι. Τον εμπόδισαν 2 άνδρες των SS. Δίχως να προβάλει αντίσταση πήρε κατόπιν τη θέση του Skorzeny στο αεροπλάνο.

Η απογείωση της μονάδας ρυμουλκών ξεκίνησε στις 13:00. Όπως ο σημναγός Langguth φοβόταν, τα αεροσκάφη κέρδιζαν αργά ύψος. Του φαίνονταν ότι το ύψος της τρίτης αλυσίδας δεν θα επαρκούσε για μια ασφαλή πτήση πάνω από την οροσειρά του Τίβολι. Πίστευε ακόμα ότι επίσης το ύψος μιας άλλης αλυσίδας αεροσκαφών δεν ήταν αρκετό. Εξαιτίας αυτού απεφάσισε να δημιουργηθεί μια κυκλική διάταξη με το σύνολο της μονάδας έτσι ώστε να πετάξουν σε επαρκές ύψος, με κλειστό σχηματισμό και ασφάλεια πάνω από τα βουνά. Η απόφαση αυτή θα έφερνε το καλύτερο αποτέλεσμα καθώς ο χρόνος μετά την πραγματοποίηση της κυκλικής αυτής διάταξης θα επαρκούσε πλήρως, βάσει υπολογισμού του, έως την άφιξη στο Gran Sasso. Η μπροστινή αλυσίδα δεν είχε ακόμα προλάβει να πάρει στροφή, όταν ο σημναγός Langguth διαπίστωσε έκπληκτος ότι η δεύτερη αλυσίδα αντί να στρίψει, εκτελούσε την παλαιά δοσμένη κατεύθυνση. Η πορεία ακολουθίας της μονάδας είχε τώρα αλλάξει. Η ομάδα ρυμουλκών, στην οποία βρίσκονταν ο Skorzeny, είχε τώρα τεθεί στην κεφαλή και προπορευόταν.

Δεν ήταν ούτε για τον υποσημναγό Heidenreich μήδε για τον ανθυποσημναγό Meyer-Wehner ξεκάθαρα ευδιάκριτο για ποιον λόγο παρέκκλινε ξαφνικά ο Langguth με την μπροστινή αλυσίδα της πορείας. Η επαφή μαζί του δεν ήταν δυνατή, επειδή δεν υπήρχε ασύρματη επικοινωνία μεταξύ της μονάδας. Το αεροσκάφος του ανθυποσημναγού

Meyer-Wehner προσγειώθηκε πλησίον του ξενοδοχείου ως πρώτο. Ο Skorzeny όρμησε αμέσως προς το κτήριο και με το οπλοπολυβόλο του κατέστρεψε ολοσχερώς τον σπουδαίας σημασίας ασύρματο, δίπλα στον οποίο βρίσκονταν ένας Ιταλός. Αυτή ήταν η τρίτη σπουδαιότερη του συνεισφορά στην απελευθέρωση του Μουσολίνι. Εντελώς αιφνιδιασμένοι οι Ιταλοί φρουροί βλέποντας τον στρατηγό Soletti δεν προέβαλλαν καμία αντίσταση. Ο Μουσολίνι απελευθερώθηκε. Λίγο μετά τον Meyer-Wehner προσγειώθηκαν όλα τα υπόλοιπα ανεμοπλάνα. Οι αλεξιπτωτιστές του υποσημηναγού von Berlepsch ασφάλισαν αμέσως ολόκληρο το οροπέδιο. Ταυτόχρονα, αφίχθη στο Assergi επίσης ο επισημηναγός Mors με τον κύριο όγκο του τάγματος, κατέλαβε και ασφάλισε το σταθμό του τελεφερίκ. Με την πράξη αυτή προστατεύτηκε εγκαίρως η αστραπιαία επίθεση στο βουνό από κάθε μορφής παρενόχληση που θα μπορούσε να σημειωνόταν από το Assergi. Αν παραβλέψει κάποιος την αλλαγή στη σειρά ακολουθίας της μονάδας κατά την εκτέλεση της πτήσης, η επιχείρηση διεξήχθη σύμφωνα με το σχέδιο. Όλων των πιλότων οι επιδόσεις ήταν άψογες. Όλα τα ανεμοπλάνα, με εξαίρεση ένα, πραγματοποίησαν ευθεία προσγείωση. Το γεγονός αυτό θα πρέπει ιδιαίτέρως να αναγνωριστεί λόγω του πολύ δύσκολου εδαφικού χώρου. Οι επικεφαλής των αεροσκαφών έπρεπε να αποκόψουν το σκονί ρυμούλκησης σε ύψος 3.000 μ. πλησίον του στόχου. Αιωρούμενοι σωρείτες τους έκρυσαν, εν μέρει, το οπτικό πεδίο προς το ξενοδοχείο.

Βρισκόμενοι σε πολύ κοντινή απόσταση πάνω από τον στόχο διέκριναν ότι ο ένας εκ των δύο καθορισμένος, σύμφωνα με τις αεροφωτογραφίες, χώρος προσγείωσης ήταν μια απότομη πλαγιά. Οι πιλότοι σημείωσαν κυκλική πορεία με τα ανεμόπτερα τους και προσγειώθηκαν σε ένα παρακείμενο μικρής έκτασης επίπεδο έδαφος. Ένα ανεμοπλάνο βρέθηκε σε έναν χώρο, στον οποίο δεν κατέστη εφικτή μια ίσια προσγείωση. Υπέστη πολλά ρήγματα κατά την προσγείωση του. Ο πιλότος κατάφερε όμως να θέσει το αεροσκάφος κατά τέτοιο τρόπο στο έδαφος, ώστε οι εκεί επιβαίνοντες άνδρες να υποστούν εν μέρει σοβαρά τραύματα, ωστόσο δεν έχασαν τη ζωή τους.

Ο επισημηναγός Mors μετακινήθηκε με το τελεφερίκ στο βουνό όσο το δυνατό γρηγορότερα. Εκεί, παρουσιάστηκε στον Μουσολίνι ως αρχηγός ολόκληρης της δραστηριοποιούμενης για την απελευθέρωση αυτού μονάδας.

Η απελευθέρωση του Μουσολίνι είχε επιτευχθεί. Τώρα, ετέθη το ζήτημα της μεταφοράς αυτού στο αεροδρόμιο Pratrica di Mare όσο το δυνατό γρηγορότερα ώστε να μπορέσει να φτάσει την ίδια κιόλας ημέρα με αεροσκάφος στη Γερμανία. Ο αντιπτέραρχος Student θεωρούσε ότι ο Μουσολίνι δεν ήταν αρκετά ασφαλής στη βράζοντας Ιταλία. Η εν λόγω ευθύνη του φαίνονταν πάρα πολύ μεγάλη.

Ο Μουσολίνι θα συνοδεύονταν στην πτήση προς Γερμανία από τον Skorzeny. Ο αντιπτέραρχος Student θεώρησε για διάφορους λόγους τη συγκεκριμένη λύση ως την καλύτερη. Καμία υπηρεσία στη Γερμανία δεν είχε πληροφορηθεί αναφορικά με την απελευθέρωση του Μουσολίνι. Ο Student είχε πλήρως αναλάβει τον ορισμό του χρονικού σημείου και τον τρόπο διεξαγωγής της επιχείρησης χωρίς να δώσει προηγουμένως αναφορά σε οποιαδήποτε προϋσταμένη στρατιωτική υπηρεσία. Αποσιώπησε ακόμα το γεγονός ότι ο Μουσολίνι βρίσκονταν στο Gran Sasso. Εκ τούτου, δεν θα λάμβανε χώρα καμία επίσημη προετοιμασία αναφορικά με την ασφάλεια, την ευθύνη και τη διαμονή του Μουσολίνι κατά την άφιξη αυτού στη Γερμανία. Η Βιέννη ήταν η πόλη, στις οποίας το αεροδρόμιο ο Μουσολίνι θα εισέρχονταν αρχικά σε γερμανικό έδαφος. Στον Skorzeny η καλή γνώση του χώρου αυτού και κυρίως όμως ο ευρύς κύκλος γνωριμιών του στην αστυνομία και στις διοικητικές αρχές της Βιέννης έδιναν τη δυνατότητα να θέσει, αυτοσχεδιάζοντας, σε ισχύ όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια και τη φροντίδα του Μουσολίνι μετά την προσγείωση του στην εν λόγω πόλη. Ο Skorzeny ήταν

υπεύθυνος για την ασφάλεια και φροντίδα του Μουσολίνι. έως την άφιξή αυτού στο αρχηγείο του Φύρερ. Ήταν η τέταρτη σπουδαιότερη συνεισφορά του στην επιχείρηση απελευθέρωσης του Μουσολίνι.

Ας επιστρέψουμε όμως προσωρινά στο Gran Sasso, προβαίνοντας σε μια παρατήρηση. Ο αντιπτέραρχος Student είχε το προηγούμενο βράδυ αναθέσει στον σημαγό Gerlach να μεταφέρει στις 12 Σεπτεμβρίου τον Μουσολίνι, κατόπιν απελευθέρωσης αυτού, όσο το δυνατό γρηγορότερα με αεροσκάφος Fieseler Storch από το Campo Imperatore στο αεροδρόμιο Pratica di Mare. Ο σημαγός Gerlach ήταν ο επικεφαλής της μοίρας μεταγωγικών, υπαγόμενης στο επιτελείο του 11ου Αεροπορικού Σώματος. Συγχρόνως, ήταν εδώ και κάμποσα χρόνια ο προσωπικός πιλότος του αεροσκάφους του αντιπτέραρχου Student. Ο Gerlach ήταν ένας προικισμένος πιλότος με υψηλό αίσθημα ευθύνης. Ένα δεύτερο αεροσκάφος Fieseler Storch από τη μοίρα Gerlach θα προσγειώνονταν πλησίον του Assergi και θα μετέφερε τον Skorzeny στο Pratica di Mare. Ο αντιπτέραρχος Student είχε παραχωρήσει στον Gerlach τη λήψη απόφασης, εάν προσγειωνόταν επίσης στην κοιλάδα πλησίον του Assergi ή επιχειρούσε μια προσγείωση στο Gran Sasso. Ο Gerlach αφίχθη πάνω από το Gran Sasso λίγο νωρίτερα από τα πρώτα ανεμοπλάνα. Κατά τη διάρκεια ενός πρώτου απαρατήρητου περάσματος με το ανεμοπλάνο παρατήρησε για λίγο το έδαφος και απεφάσισε παρά της καταφανέστατης δυσκολίας εδάφους να προσγειωθεί στο βουνό κατόπιν άφιξης των ανεμοπλάνων. Για να μην προκαλέσει την καχυποψία των φρουρών του Μουσολίνι, πετούσε κυκλικά και εκτός ακουστικής εμβέλειας και ορατότητας από το Campo Imperatore έως ότου διέκρινε την άφιξη των ανεμοπλάνων. Τότε, συνέχισε την κυκλική πορεία πάνω από το βουνό έως ότου ο ανθυποσημαγός Meyer-Wehner και οι άνδρες του απλώσουν, λίγο μετά την προσγείωσή τους, σεντόνια στο ξενοδοχείο ως σημεία αναφοράς της προσγείωσης. Ο χώρος αυτός ήταν ένας μικρού μεγέθους κατάλληλος χώρος προς την πλευρά της κοιλάδας στον οποίο ο Gerlach πραγματοποίησε τη σχεδιαζόμενη προσγείωση ενάντια στη φορά του ανέμου. Συνάντησε μετά την προσγείωση ως πρώτο τον ανθυποσημαγό Meyer-Wehner. Τον ρώτησε εάν βρίσκεται εκεί ο Μουσολίνι. Έλαβε την απάντηση: «ναι, ο Μουσολίνι βρίσκεται στο ξενοδοχείο». Ο Gerlach κατευθύνθηκε αμέσως στο κατονομαζόμενο δωμάτιο του εν λόγω ξενοδοχείου. Εκεί, συνάντησε τον Μουσολίνι και τον Skorzeny. Ο Μουσολίνι έτρωγε στην άκρη του κρεβατιού, ήταν όπως φαίνονταν εδώ και ημέρες αξύριστος και έδινε την εντύπωση ενός αρρώστου και καταβεβλημένου ατόμου. Όταν ο Μουσολίνι πληροφορήθηκε ότι θα πετάξει μαζί με τον Gerlach προς το Pratica di Mare, εξέφρασε -σύμφωνα με την αναφορά του Gerlach- τους δισταγμούς του εξαιτίας των γνωστών σε αυτόν δύσκολων συνθηκών απογείωσης και αρνήθηκε έπειτα τη συμμετοχή του σε τούτη την προγραμματισμένη πτήση. Και ο ίδιος ο Gerlach δεν ήταν ακόμα σίγουρος αναφορικά με τη δυνατότητα αυτής. Διέκοψε τη συνομιλία, βγήκε έξω και κοίταξε τη μοναδική επιφάνεια προς απογείωση. Αυτό που είδε δεν ήταν καθόλου ενθαρρυντικό. Για την πραγματοποίηση της υπολογίζονταν μόνο η μικρού μεγέθους ιδανική πλαγιά, στην οποία είχε προσγειωθεί. Ήταν γεμάτη με σωρούς από πέτρες και διασχίζονταν εγκαρσώς από μικρά ανισόπεδα τμήματα εδάφους και νερά από λιωμένα χιόνια. Η απογείωση θα ήταν εφικτή μόνο από την αντίθετη κατεύθυνση της πρωτύτης προσγείωσης, δηλαδή από την πλευρά της κοιλάδας με τον άνεμο στα νώτα. Ο Gerlach παραμέρισε ορισμένες ιδιαιτέρως χοντρές και εμποδίζοντας την απογείωση πέτρες. Τότε, αναλογίστηκε την προειδοποίηση που του είχε δώσει ο αντιπτέραρχος Student καθοδόν την προηγούμενη ημέρα: «Gerlach, δεν επιτρέπεται να καταστρέψετε σε μένα την εικόνα σας!» Παρά των όλων δυσκολιών έλαβε τώρα την αμετάκλητη απόφαση να απογειωθεί με τον Μουσολίνι και να πετάξει προς το Pratica di Mare.

Ο επισημνίας Hundt, ο επικεφαλής του δεύτερου αεροσκάφους Fieseler-Storch, προσγειώθηκε, σύμφωνα με το σχέδιο, πλησίον του σταθμού κοντά στο Assergi. Ο

Gerlach μπόρεσε να διακρίνει με τα κιάλια το αεροσκάφος. Προσπαθούσε μάταια μέσω φωτοβολίδων να δώσει την εντολή στον Hundt να πετάξει προς Campo Imeratore και να προσγειωθεί εκεί. Μέσω του κοινόχρηστου τηλεφώνου του τηλεφώνησε ανέφερε τότε ο Hundt, ο οποίος θα μετέφερε αεροπορικά τον Skorzeny στο Pratica di Mare ότι το σύστημα προσγείωσης του αεροσκάφους του είχε υποστεί ζημιά. Δεν θα μπορούσε να εκτελέσει την εντολή του. Ο Skorzeny ζήτησε τότε από τον σημαγά Gerlach να τον μεταφέρει μαζί του -εκτός του Μουσολίνι- ως τρίτο άτομο στο διαθέσιμο αεροσκάφος αυτού προς το Pratica di Mare. Ο Gerlach το απέρριψε με κατηγορηματικό τρόπο πολλάκις, μολονότι ο Skorzeny τον πίεζε συνεχώς και γίνονταν μάλιστα φορτικό στο να επιτύχει να τον πάρει μαζί του. Ο Gerlach ενέδωσε τελικά παρά τους τεράστιους ενδοιασμούς του και συμφώνησε περί αυτού. Έπειτα, ο Gerlach και ο Skorzeny καθιστάσαν από κοινού τον Μουσολίνι, ο χρόνος πίεζε, ο Skorzeny επιβιβάστηκε πρώτος και θα παρέμενε όρθιος καθ' όλη τη διάρκεια της πτήσης πίσω από τη δεύτερη θέση, γέρνοντας κατά πολύ τον κορμό του. Έπειτα, ο Μουσολίνι κάθισε στη δεύτερη θέση στο αεροπλάνο. Ο Gerlach επιβιβάστηκε και τον έδεσε σφιχτά. Η περιπετειώδη τώρα απογείωση του Gerlach ήταν αριστουργηματική. Με πάρα πολύ λίγη επιτάχυνση ύψωσε το αεροσκάφος από το έδαφος, ακουμπώντας με έναν τροχό του συστήματος πλοήγησης στο έδαφος και χάνοντας έπειτα την ισορροπία του σε παρακείμενο γειτνιάζοντα γκρεμό. Χάριν όμως της υψηλής του ικανότητας ως πιλότος και της χαλύβδινης του ψυχραιμίας κατόρθωσε ο Gerlach να επαναφέρει έπειτα από κάμποσα δευτερόλεπτα το πέφτοντας αεροσκάφος. Απέκτησε τώρα αρκετή επιτάχυνση και κατευθύνθηκε προς το Pratica di Mare. Η υπερφόρτωση του αεροσκάφους επέδρασε στον κινητήρα. Παρουσιάζονταν πλέον αρκετά προβλήματα στη λειτουργία αυτού. Εκτός του Gerlach κανένας εκ των υπολοίπων 2 συνεπιβατών δεν το αντιλήφθηκε. Ο Gerlach κατόρθωσε ωστόσο να πετάξει πάνω από όλα τα βρισκόμενα στην πορεία του βουνά. Ο Μουσολίνι βοήθησε πολύ σημαντικά στον προσανατολισμό, γνωρίζοντας καλά τη διαδρομή. Μολονότι το σύστημα πλοήγησης του Fieseler-Storch υπέστη ελαφρά ζημιά κατά τη δύσκολη απογείωση στο Gran Sasso, ο Gerlach πραγματοποίησε ομαλή προσγείωση στο αεροδρόμιο Pratica di Mare. Το άφησε να κυλίσει δίπλα σε ένα αεροσκάφος He 111 που θα παραλάμβανε τον Μουσολίνι για τη συνέχιση της πτήσης προς Γερμανία. Ο Μουσολίνι έδωσε το χέρι του στον Gerlach, να τον αποχαιρετίσει, τον παρακάλεσε να του πει το όνομα του και εξέφρασε κατόπιν στα γερμανικά με ξένη προφορά «σε σας χρωστάω τη ζωή μου». Έτσι, ολοκληρώθηκε με επιτυχία η πιο ριψοκίνδυνη φάση της επιχείρησης απελευθέρωσης. Παραλίγο να είχε τραγική κατάληξη λόγω της συμμετοχής του Skorzeny στην πτήση.

Δεκαπέντε λεπτά αργότερα μπόρεσε ο σημαγάς Gerlach να αναφέρει στο Φρασκάτι στον αντιπτέραρχο Student την επιτυχημένη ολοκλήρωση της επιχείρησης απελευθέρωσης. Προηγουμένως, έφτασε σε τούτον το ραδιογράφημα του επισμηναγού Mors με τις λέξεις «η αποστολή εξετελέσθη!». Ο Mors είχε συντάξει την εν λόγω πρόταση στο Gran Sasso, αναφέρει με αυτό ότι η αστραπιαία επίθεση στο βουνό είχε με επιτυχία ολοκληρωθεί.

Μετά την απελευθέρωση

Δύο αεροσκάφη He 111 με επιλεγμένα πληρώματα βρίσκονταν, κατόπιν διαταγής του αντιπτέραρχου Student, στο αεροδρόμιο Pratica di Mare έτοιμα προς αναχώρηση. Σε ένα εξ αυτών θα μεταφέρονταν ο Μουσολίνι στη Γερμανία, ενώ το δεύτερο θα απογειωνόταν ταυτόχρονα, παίρνοντας άλλη κατεύθυνση για αντιπερισπασμό και λόγους ασφαλείας. Μαζί με τον Μουσολίνι θα πέταγε, εκτός του Skorzeny, και ο επιτελικός ιατρός Ruether, ένας αξιωματικός Υγειονομικού του σώματος Αλεξιπτωτιστών. Στον αντιπτέραρχο Student ήταν γνωστό ότι η υγεία του Μουσολίνι είχε ήδη πριν την σύλληψη του κλονιστεί. Φοβόταν εξαιτίας αυτού ότι η κατάσταση του θα μπορούσε να είχε κατά τη

διάρκεια της αιχμαλωσίας του επιδεινωθεί. Κατά τη διάρκεια της πτήσης προς Γερμανία θα ήταν πιθανότατα αναγκαία μια ιατρικού χαρακτήρα βοήθεια στον Μουσολίνι.

Στην περίπτωση μη έγκαιρης άφιξης του Skorzeny στο Pratica di Mare, ο αντιπτέραρχος Student είχε προβλέψει να βρίσκεται ένας σημαντικός συνοδείας του Μουσολίνι, στην πτήση προς Γερμανία. Θα έπρεπε να αναλάβει τότε στη Βιέννη και αργότερα στην πτήση από Βιέννη προς κεντρικό αρχηγείο όλα τα προορισμένα για τον αξιωματικό Skorzeny καθήκοντα.

Ο αντιπτέραρχος ούτε μπόρεσε αλλά και ούτε ήθελε να παραβρεθεί στο Pratica di Mare για να καλωσορίσει ο ίδιος τον Μουσολίνι εκεί. Εκ τούτου, δεν τον είδε μετά την απελευθέρωση του. Ούτε ο Μουσολίνι τον κάλεσε επίσης αργότερα, μολονότι ο αντιπτέραρχος Student παρέμεινε για μερικούς ακόμα μήνες στην Ιταλία και ο Μουσολίνι πραγματοποίησε κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου διαστήματος πολλές επισκέψεις και συναντήσεις. Ο αντιπτέραρχος ανέμενε ωστόσο μια σύντομη τουλάχιστον γραπτή ή προφορική ευχαριστία προς το σώμα Αλεξιπτωτιστών. Δεν συνέβη. Ο Μουσολίνι δεν είχε πιθανότατα πληροφορηθεί περί του αποφασιστικού ρόλου του αντιπτεράρχου Student στην απελευθέρωση αυτού. Αυτός ωστόσο του σώματος των αλεξιπτωτιστών δεν θα μπορούσε να μείνει απ' αυτόν κρυφός.

Δεν είχε ακόμα ο Μουσολίνι προσγειωθεί στο αεροδρόμιο Pratica di Mare, όταν αυτός ο Skorzeny και ο επιτελικός ιατρός Dr Ruether επιβιβάστηκαν σε ένα εκ των δύο βρισκόμενων σε ετοιμότητα αεροσκαφών He 111. Αμφότερα αεροσκάφη απογειώθηκαν αμέσως και κινήθηκαν προς διαφορετική κατεύθυνση. Λίγο πριν πετάξουν πάνω από τις Άλπεις διεκόπη η επικοινωνία στο αεροσκάφος, στο οποίο επέβαιναν ο Μουσολίνι, ο Skorzeny και ο Ruether. Ο ασύρματος δεν μπόρεσε να τεθεί εκ νέου σε λειτουργία κατά τη διάρκεια της υπόλοιπης πτήσης. Εν τω μεταξύ, το αεροσκάφος έχασε τη νύχτα τον προσανατολισμό του. Ο απαραίτητος χρόνος για την άφιξη στο αεροδρόμιο Βιέννη-Aspern είχε κατά πολύ υπερβεί. Επιτέλους, το πλήρωμα του αεροσκάφους κατόρθωσε να εντοπίσει την πορεία του ποταμού Δούναβη. Σε μια στροφή του εν λόγου ποταμού διέκρινε ότι το αεροσκάφος είχε κατά πολύ αποκλίνει της πορείας του προς ανατολάς εξαιτίας ενός ισχυρού ρεύματος αέρος. Τότε, το αεροσκάφος έστριψε προς δυσμάς και κινήθηκε εν συνεχεία κατά μήκος του Δούναβη με κατεύθυνση την πόλη της Βιέννης. Ο Skorzeny πρόσφερε πάνω από την σκοτεινή πόλη της Βιέννης, γνωρίζοντας καλά τον χώρο, σημαντική βοήθεια στην προσέγγιση του αεροσκάφους στο αεροδρόμιο Aspern. Κατόπιν ομαλής προσγείωσης επικοινωνήσε χωρίς καθυστέρηση ο Skorzeny από το αεροδρόμιο με τον στρατηγό των SS von Eberstein. Αυτός επιμελήθηκε αμέσως για τη διάθεση ενός καταλύματος στο ξενοδοχείο Imperial, το οποίο ανταποκρινόταν στο υψηλό αξίωμα του Μουσολίνι. Ταυτόχρονα, φρόντισε να μεταφέρει σε σύντομο διάστημα τον Μουσολίνι απαρατήρητο στο ξενοδοχείο και να εξασφαλισθεί η απαραίτητη προστασία του καθ' όλη τη διάρκεια της παραμονής του στην πόλη της Βιέννης. Παράλληλα ήρθε ο Skorzeny σε επαφή με τον Χίτλερ αναφέροντας ότι ο Μουσολίνι είχε απελευθερωθεί και βρίσκεται υπό την προστασία του στη Βιέννη.

Αμέσως αφότου ο αντιπτέραρχος Student έλαβε μέσω ραδιογραφήματος του επισμηναγού Mors την αναφορά της επιτυχημένης αστραπιαίας επίθεσης στο Gran Sasso, τηλεφώνησε στον Goering. Στον αντιπτέραρχο εντυπώθηκε η ανάμνηση αυτής της τηλεφωνικής επικοινωνίας πολύ ζωντανά. Περιγράφει το περιεχόμενο αυτής ως εξής: «Όταν άκουσε ο Goering την αναφορά του αντιπτεράρχου Student σχετικά με την επιτυχημένη έκβαση της απελευθέρωσης, έμεινε αρχικά εμβρόντητος. Είχε ολοφάνερα εκπλαγεί από την αναπάντεχη αυτή είδηση, με αποτέλεσμα να μείνει αρχικά άφωνος. Είχε μάλιστα -όπως και ο Χίτλερ- συμβιβαστεί με την ιδέα ότι ο Μουσολίνι είχε εδώ και πολύ καιρό παραδοθεί στους συμμάχους. Για το λόγο αυτό δεν μπόρεσε αρχικά πιστέψει την

αναφορά περί της απελευθέρωσης αυτού. Ύστερα όμως ξέσπασε στον Goering ένα κύμα μεγάλης χαράς, την οποία εξέφρασε μέσω τηλεφώνου στον αντιπτέραρχο Student με ευγνωμοσύνη και ενθουσιασμό».

Εν τούτοις, ο Goering δεν προώθησε αμέσως το χαρούμενο τούτο νέο στον Χίτλερ. Ίσως, δεν είχε σε τούτον εξοβελιστεί μια τελευταία αμφιβολία: ο αντιπτέραρχος Student ανέφερε ότι ο Μουσολίνι είχε απελευθερωθεί στο Gran Sasso, εντούτοις όμως όχι ότι είχε αποβιβαστεί στο αεροδρόμιο Pratica di Mare και ακόμα η πτήση από το σημείο εκεί προς τη Βιέννη περικλείει πολλούς κινδύνους. Ο Goering ανέμενε προφανώς την ενημέρωση προς τον Χίτλερ, η οποία θα περιλάμβανε την αναφορά άφιξης του Μουσολίνι στη Βιέννη. Όμως καθυστέρησε τούτη. Έτσι τον πρόλαβε τελικά ο Himmler με την αναφορά του στον Χίτλερ.

Ο αντιπτέραρχος Student διαπίστωσε έκπληκτος το διάστημα μετά την 12η Σεπτεμβρίου, ότι ο Skorzeny έλαβε το μετάλλιο του Σιδηρού Σταυρού και ότι είχαν με γεωμετρική πρόοδο διαδοθεί μη ανταποκρινόμενα στην αλήθεια στοιχεία αγαφωρικά με την απελευθέρωση του Ντούτσε. Ανέφεραν σε γενικές γραμμές, συγκλίνοντας μεταξύ τους, σαν να είχε μόνο ο Skorzeny με την επίλεκτη ομάδα των SS πραγματοποιήσει τούτη την προκαλώντας τον θαυμασμό επιχείρηση απελευθέρωσης του Μουσολίνι. Παράλληλα αναφέρθηκε ότι ρίχτηκαν αλεξιπτωτιστές στο βουνό και υπήρξαν πολλοί νεκροί και τραυματίες.

Ο αντιπτέραρχος Student θεώρησε τώρα ως απαραίτητο να δώσει ένα τέλος σε τούτες τις εντελώς υποκειμενικού χαρακτήρα πληροφορίες. Αιτήθηκε στον Goering μιας ακρόασης, ενημερώνοντας αυτόν λεπτομερώς αναφορικά με την πραγματική πορεία ολόκληρης της επιχείρησης απελευθέρωσης του Μουσολίνι. Ο Goering έγνεψε με κατανόηση σαν να ήθελε να εκφράσει ότι κάτι τέτοιο είχε και ο ίδιος σκεφτεί. Ανάφερε έπειτα ότι ο Himmler οικειοποιήθηκε αμέσως όλο το γεγονός αυτό. Ο ίδιος ο Χίτλερ δεν ανέμενε στο καθυστερημένο αυτό χρονικό σημείο μια απελευθέρωση του Μουσολίνι. Για το λόγο αυτό αιφνιδιάστηκε εντελώς από την αναφορά του Himmler. Μέσα στη απεριόριστη χαρά και στα πέραν του δέοντος συναισθήματα ευτυχίας απέμεινε αμέσως στον Skorzeny το μετάλλιο του Σιδηρού Σταυρού. Ο Goering θεώρησε ότι δεν μπορούσε πλέον να το ανακαλέσει, συμπληρώνοντας τότε κατηγορηματικά ότι «ο Φύρερ δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να αμφισβητηθεί». Έπειτα, άφησε στον αντιπτέραρχο Student να εννοηθεί μια επίσης διάκριση των συμμετεχόντων στην επιχείρηση ανδρών του. Ο σμηναγός Gerlach και ο υποσμηναγός Meyer-Wehner έλαβαν κατόπιν πρότασης του αντιπτεράρχου Student το μετάλλιο του Σιδηρού Σταυρού. Σε ένα ιδιαίτερο γιορταστικό κλίμα στη λίμνη Nemi προέβη ενώπιον όλων των συμμετεχόντων στην επιχείρηση πιλότων και αλεξιπτωτιστών στην απονομή των μεταλλίων. Όλες οι εφημερίδες το δημοσιοποίησαν. Οι μη ανταποκρινόμενες στην πραγματικότητα και οι υπερβολικές φωνές του τύπου σιώπησαν μεν, όμως δεν προέβησαν στις απαραίτητες ανασκευάσεις και διορθώσεις. Σε έναν πολεμικό ανταποκριτή του σώματος Αλεξιπτωτιστών αναφέρθηκε στο υπουργείο Προπαγάνδας, εκεί όπου ο ίδιος ζήτησε πληροφορίες από έναν γνωστό του, ότι κανένας δεν θα πρέπει να αναμένει ότι θα ανακαλεστεί μια τέτοια «επιτυχία», μέσω της οποίας μπόρεσε για πρώτη φορά να επαινεθεί η υπηρεσία Ασφάλειας των SS. Έφτασαν επίσης ορισμένες δωρεές για τους συμμετέχοντες στρατιώτες στην επιχείρηση απελευθέρωσης του Μουσολίνι, μια εκ των οποίων ήταν ιδιαίτερος πρωτότυπη. Ο ιδιοκτήτης ενός κουρείου στη Γερμανία προσκάλεσε με ενθουσιασμό όλους τους συμμετέχοντες στην εν λόγω επιχείρηση αλεξιπτωτιστές σε ένα μακράς διάρκειας ποτό στη Γερμανία. Έπρεπε όμως να απορριφθεί, αν και η πρόσκληση αυτή θα ικανοποιούσε σίγουρα το γούστο του απλού Γερμανού στρατιώτη. Στο προγεφύρωμα του Σαλέρνο βρίσκονταν σε εξέλιξη πολύ σκληρές μάχες.

Εκεί όπου επίσης συμμετείχε ο συντάκτης.

Στη μνήμη του αντιπετάρχου Student έμεινε καρφωμένο ένα αξιοσημείωτο συμβάν των ημερών εκείνων. Λίγες ημέρες μετά την απελευθέρωση του Μουσολίνι μετακινούνταν, διασχίζοντας τη Ρώμη, σε ανοιχτό όχημα με την ομάδα συνοδείας του σε μοτοσυκλέτες. Όταν έφτασε στο Κολοσσαίο ακούγονταν ένας έντονος θόρυβος, όμοιος μάχης από το Palazzo Venezia. Πλησιάζοντας διαπίστωσε ότι οι φασίστες είχαν ανακαταλάβει το χρονολογούμενο από τον 15ο αιώνα επιβλητικό Palazzo -εκεί όπου ήταν η έδρα του Μουσολίνι. Με την κίνηση αυτή ήθελαν συμβολικά να εκφράσουν τη χαρά τους για την απελευθέρωση του Μουσολίνι. Επιπλέον, είχαν υψώσει στο ιστορικό μπαλκόνι, από το οποίο ο Ντούτσε συχνά πραγματοποιούσε ομιλίες σε ένα πλήθος κόσμου, την ιταλική σημαία από την οποία είχαν προηγουμένως αφαιρέσει το βασιλικό έμβλημα. Όλο τούτο συνοδευόταν από κραυγές και ξέφρενους πυροβολισμούς χαράς. Στην εμφάνιση του αντιπετάρχου σιώπησαν τα εν λόγω πυρά και κραυγές. Ένας μεγαλύτερος σε ηλικία φασίστας -προφανώς ο ενορχηστρωτής τούτης της συγκέντρωσης- κατευθύνθηκε βιαστικά προς το όχημα και ανέφερε στην ιταλική γλώσσα στον αντιπέραρχο το νόημα του συμβάντος αυτού. Ο μπροστά καθήμενος στο όχημα διερμηνέας μετέφρασε στον αντιπέραρχο περί τίνος επρόκειτο. Κατόπιν, είπε στον φασίστα κάποιες λέξεις στα ιταλικά, τις οποίες ούτε ο αντιπέραρχος ούτε κάποιος άλλος από τους συνεπιβάτες στο όχημα κατάλαβαν. Η επίδραση των συγκεκριμένων λέξεων τούτων ήταν απροσδόκητη. Ο φασίστας είπε κάτι δυνατά στους ανθρώπους του και φωνάζοντας «εβίβα» πήδησε στον αναβατήρα του οχήματος Μερσεντές, αγκάλιασε τον σαστισμένο αντιπέραρχο και τον φίλησε και στα δύο μάγουλα. Είχε πληροφορηθεί από τα λόγια του διερμηνέα ότι είχε ενώπιον του αυτόν που απελευθέρωσε τον Ντούτσε. Το έχοντας ακινητοποιηθεί όχημα κατόρθωσε αργά και με κόπο να απελευθερωθεί από το πλήθος των πανηγυρίζοντας με ενθουσιασμό φασιστών και να ξεφύγει από την επανάληψη της ασκούμενης σωματικά μαρτυρίας εκτίμησης και ευχαριστίας.

Η διαδεδομένη θέση του Χίτλερ ότι ο Skorzeny είναι ο -άρα και ο μοναδικός- απελευθερωτής του Μουσολίνι ήταν αμετάκλητη κατά τη διάρκεια του πολέμου. Περίπου το έτος 1950 εμφανίστηκε στην τότε προσωρινή κατοικία του αρχιπετάρχου Student, σε προάστιο του Αμβούργου, ένας πρώην επικεφαλής της υπηρεσίας Ασφαλείας, ονόματι Fust. Ο Student δεν τον γνώριζε. Ο Fust του παρέδωσε ένα πολυσέλιδο συνταγμένο από τον Skorzeny χειρόγραφο σχετικά με την απελευθέρωση του Μουσολίνι για την πραγματογνωμοσύνη αυτού. Ο Skorzeny σκόπευε να δημοσιεύσει στο περιοδικό «Der Stern» την εξ αυτού παρουσίαση των γεγονότων. Ο αρχιπέραρχος ανακάλυψε ήδη στις πρώτες σελίδες του χειρόγραφου τόσες πολλές ανακρίβειες ώστε αρνήθηκε τον περαιτέρω έλεγχο αυτού και το επέστρεψε στον Fust. Το εν λόγω περιοδικό αρνήθηκε έπειτα τη δημοσίευσή του. Αρχές '50 στράφηκε για πρώτη φορά ο επισημαγός Mors προς μια δημοσιοποίηση εναντίον του ισχυρισμού ότι ο Skorzeny είναι ο απελευθερωτής του Μουσολίνι. Στις 17 Ιουνίου 1952 έγραψε ο Skorzeny εξαιτίας αυτού στον αρχιπέραρχο Student: «Εγώ ο ίδιος δεν έχω ποτέ αυτοχαρακτηρισθεί ως ο απελευθερωτής του Μουσολίνι. Το διέδωσαν άλλοι». Δυστυχώς, ο Skorzeny δεν στήριξε αργότερα τη θέση αυτή δημοσίως.

Λίγο πριν το έτος 1973 δημοσίευσε ο ιστορικός Josef Schroeder σε επιστημονική του εργασία μια σύγχρονη ιστορική μελέτη αναφορικά με την απελευθέρωση του Μουσολίνι. Εκεί, διέψευσε τον ισχυρισμό ότι ο Skorzeny είναι ο απελευθερωτής του Μουσολίνι. Κατόπιν, ο Skorzeny επιχείρησε να αποδείξει σε ένα δημοσιευμένο άρθρο στα φύλλα Σεπτεμβρίου και Οκτωβρίου 1973 της εφημερίδας «Der Freiwillige» ότι είχε διαδραματίσει τον αποφασιστικότερο και σημαντικότερο ρόλο στην απελευθέρωση του Μουσολίνι.

Από την παραπάνω περιγραφή εξέλιξης των γεγονότων έχει καταστεί σαφές ότι η διαδεδομένη στη δημόσια σφαίρα, έως τα νεώτερα χρόνια, συγκεκριμένη άποψη δεν ήταν ορθή. Για να διαλυθούν ωστόσο και οι τελευταίες πιθανές αμφιβολίες, θα τονιστούν περιληπτικά για ακόμα μια φορά τα σημαντικότερα στοιχεία, τα οποία οδήγησαν στην ανακάλυψη του τελευταίου χώρου παραμονής του Μουσολίνι και στην απελευθέρωση αυτού:

- 1) Η εικασία παραμονής του Μουσολίνι στο Gran Sasso, επιβεβαιώθηκε μέσω των επινοημένων και καθορισμένων μέτρων αναγνώρισης του αντιπτεράρχου Student.
 - 2) Η απόφαση του αντιπτεράρχου Student ήταν περί απελευθέρωσης του Μουσολίνι από αέρα με τη δραστηριοποίηση ανεμοπλάνων. Κανένα απολύτως άτομο και καμία υπηρεσία δεν τον επηρέασε προς τούτο.
 - 3) Ο αντιπτεράρχος Student δεν διέταξε μόνο την απαραίτητη και αναγκαία αναγνώριση μέσω αεροφωτογραφιών για την πραγματοποίηση της επιχείρησης απελευθέρωσης, αλλά όρισε επιπλέον όλες τις απαραίτητες λεπτομέρειες για την απόκρυψη υλοποίησης του σχεδίου απελευθέρωσης.
 - 4) Μόνο ο αντιπτεράρχος Student και κανένας εκ των άλλων συμμετεχόντων στην επιχείρηση διέθετε όλες τις απαραίτητες στρατιωτικές δυνάμεις και μέσα για την πραγματοποίηση της απελευθέρωσης του Μουσολίνι. Μόνο αυτός είχε το διοικητικό πρόσταγμα. Απεφάσισε αυτόνομα και διέταξε ποιες στρατιωτικές δυνάμεις θα επενέβαιναν και τον τρόπο δραστηριοποίησης αυτών. Τούτος καθόρισε το χρονικό σημείο της επέμβασης.
 - 5) Ο αντιπτεράρχος Student έδωσε 4 επί μέρους εντολές ως προς τη διεξαγωγή της εν λόγω επιχείρησης:
 - α) την εντολή προς τον επισμηναγό Mors να προστατεύσει με 3 λόχους του τάγματος του την αστραπιαία επίθεση από το Campo Imperatore στο Assergi εναντίον παρενοχλήσεων από την πλευρά της κοιλάδας,
 - β) την εντολή προς τους Γερμανούς πιλότους ρυμουλκών και ανεμοπλάνων να μεταφέρουν στο Gran Sasso το λόχο αλεξιπτωτιστών του υποσμηναγού Freiherr von Berlepsch,
 - γ) την εντολή προς τον Freiherr von Berlepsch να πραγματοποιήσει με τον λόχο του την αιφνιδιαστική επίθεση απελευθέρωσης του Μουσολίνι στο Gran Sasso.
 - δ) την εντολή προς τον σμηναγό Gerlach να μεταφέρει με αεροσκάφος Fieseler Storch τον έχοντα απελευθερωθεί Μουσολίνι από το Gran Sasso προς το Pratica di Mare.
 - 6) Η εναέρια επέμβαση ήταν ο κεντρικός πυρήνας της εν λόγω επιχείρησης. Ο ίδιος προσωπικά ο αντιπτεράρχος Student κατατόπισε όλους τους συμμετέχοντες στην επιχείρηση αυτή πιλότους καθώς και αρχηγούς και υπαρχηγούς του λόχου αλεξιπτωτιστών. Ο σμηναγός Langguth συμπλήρωσε τούτη την κατατόπιση μέσω επεξήγησης των εξ αυτού ληφθέντων αεροφωτογραφιών και της γνωστής σε τούτον μέσω της πτήσης αναγνώρισης εναέριας οδού.
 - 7) Δεν ήταν ο Skorzeny, αλλά ο υποσμηναγός Freiherr von Berlepsch ο επικεφαλής της διεξαγόμενης αστραπιαίας επίθεσης στο Gran Sasso. Για τον λόγο αυτό δεν πέταξε ο Skorzeny στην πρώτη, αλλά στη δεύτερη αλυσίδα της ομάδας ρυμουλκών. Κατά τη διάρκεια της πτήσης άλλαξε η σειρά ακολουθίας εξαιτίας μιας λάθους συνεννόησης μεταξύ υποσμηναγού Heindenreich και ανθυποσμηναγού Meyer-Wehner και του σμηναγού Langguth. Τούτο το συμπτωματικό γεγονός έφερε το ανεμοπλάνο, στο οποίο βρίσκονταν ο Skorzeny, στην κορυφή της ομάδας και ήταν κατόπιν η αιτία προσγείωσης του αεροσκάφους του ανθυποσμηναγού Meyer-Wehner με τον Skorzeny στο Gran Sasso ως πρώτο.
- Το έτος 1953 εξέφρασε ένας άνδρας, ο οποίος είχε ένα πολύ μεγάλο και μάλιστα το τελευταίο αποφασιστικής σημασίας μερίδιο στην επιτυχία της απελευθέρωσης του

Μουσολίνι, δηλαδή ο ικανός αλλά και επίσης τόσο μετριοφρων σμηναγός Gerlach, στην αρχή μιας αναφοράς αυτού σχετικά με τη συμμετοχή και συνεισφορά του στην απελευθέρωση του Μουσολίνι τις παρακάτω εύστοχου χαρακτήρα προτάσεις: «Εάν σήμερα, έπειτα από δέκα χρόνια, αναλογιστώ τα γεγονότα στο τέλος του καλοκαιριού 1943, είμαι περισσότερο από άλλοτε της γνώμης ότι είναι άτοπο και μάταιο να διαφιλονικούμε αναφορικά με το ποιος έχει απελευθερώσει τον Μουσολίνι. Ο κάθε ένας εκ των συμμετεχόντων στην επιχείρηση τούτη έδωσε τον καλύτερο του εαυτό και η επιτυχία στηρίχθηκε στη συνεργασία όλων. Μόνο μια προσωπικότητα θα μπορούσε να έχει την ιστορική αξίωση ως απελευθερωτής του Μουσολίνι: Ο αρχιπτέραρχος Kurt Student, επειδή τούτος σχεδίασε, καθοδήγησε και είχε την τελευταία ευθύνη στη μοναδική τούτη επιχείρηση».

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ